

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Zemědělská fakulta

**Lovecké trofeje a CITES
(v rámci ČR)**

Bakalářská práce

Jitka Burdová

Vedoucí práce:

doc. RNDr. Ing. Josef Rajchard, Ph.D.

České Budějovice 2013

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Fakulta zemědělská
Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jitka BURDOVÁ**
Osobní číslo: **Z10554**
Studijní program: **B4106 Zemědělská specializace**
Studijní obor: **Biologie a ochrana zájmových organismů**
Název tématu: **Lovecké trofeje a CITES (v rámci ČR)**
Zadávající katedra: **Katedra biologických disciplin**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Rešeršní zpracování údajů o frekvenci obchodních transakcí s exempláři, deklarovanými jako lovecké trofeje zvolené skupiny (afričtí kopytníci) v rámci ČR.
2. Zpracování veškerých dostupných údajů o legálním obchodu s loveckými trofejemi podle:
  - Taxonomické příslušnosti (savci podle druhů, ptáci, popř. ryby, plazi)
  - zastoupení podle typu trofeje (paroží, kůže, preparáty, lebky?)
  - země původu
  - cílových destinací, popř. tranzitních zemí
  - časové řady - pokud to bude reálně možné porovnat s vlivem na volně žijící populace příslušného druhu (druhů)
3. Vzájemná analýza obchodu s trofejemi v ČR podle bodů uvedených ad2).

Rozsah grafických prací: max. 10 stran grafy a tabulky
Rozsah pracovní zprávy: 30 stran textu
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná
Seznam odborné literatury:

www.CITES.org

www.traffic.org

materiály IUCN, UNEP

Aktuální publikace ve vědeckých časopisech, vztahující se k zadanému tématu
(www.sci a Zoological Records).

Vedoucí bakalářské práce: doc. RNDr. Ing. Josef Rajchard, Ph.D.
Katedra biologických disciplin

Datum zadání bakalářské práce: 8. února 2012
Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2013

V. Z.
prof. Ing. Miloslav Soch, CSc.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studeňská 13
370 05 České Budějovice

doc. RNDr. Ing. Josef Rajchard, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 2. dubna 2012

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Podpis:

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zemědělskou fakultou JU) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne 2. 4. 2013

Podpis:

Poděkování:

Chtěla bych poděkovat především vedoucímu této práce, doc. RNDr. Ing. Josefu Rajchardovi, Ph.D. za jeho trpělivost, pomoc a vedení při zpracování této práce. Dále mé velké poděkování patří Ing. Silvii Ucové z AOPK ČR za její ochotu, pomoc a potřebné materiály. Poděkování patří také Ing. Zdeňku Blackému, majiteli lovecké agentury Safarex za poskytnutí loveckého ceníku. Mé poslední díky patří mojí rodině a přátelům.

SOUHRN

Nadměrný lov ohrožených druhů živočichů je příčinou úbytku jejich populací ve volné přírodě. Někteří afričtí sudokopytníci jsou zařazeni do příloh CITES, aby alespoň obchod s nimi byl do určité míry regulován. Tato práce zhodnocuje obchod s loveckými trofejemi u skupiny 9 druhů afrických sudokopytníků. Obchod byl hodnocen v období let 2005 - 2010, jako podklad sloužily zaevidovaná data z internetové databáze CITES Trade Databáze spravovanou UNEP - WCMC. S africkými sudokopytníky bylo obchodováno za účelem získání trofejí a jiných částí jejich těl. Nejvíce bylo obchodováno s exempláři druhů *Hippopotamus amphibius* a *Kobus leche*. Nejčastější cílovou oblastí pro dovoz exemplářů z volné přírody byla Severní Amerika. Nejmenší zastoupení měl obchod s exempláři druhu *Gazella dorcas*.

Klíčová slova: CITES, afričtí sudokopytníci, legální obchod, dovoz, vývoz, trofeje

ABSTRACT

The excessive hunt of endangered animal species is the cause of their disappearance in the nature. Some African artiodactyls are included in CITES appendixes in order to regulate trade with them to a certain level. This work evaluates a hunting trophy trade with the group of 9 species of African artiodactyls between 2005 and 2010. Registered data from the internet database CITES Trade, which is administered by UNEP - WCMC, was used as a basis. African artiodactyls were traded with in order to get trophies and other parts of their bodies. Specimens of species *Hippopotamus amphibius* and *Kobus leche* were traded with the most. North America was the most frequent aiming field for import of specimens from the open nature. Specimens of species *Gazella dorcas* were traded with the least.

The key words: CITES, African artiodactyls, legal trade, import, export, trophies.

OBSAH

1. ÚVOD	8
2. LITERÁRNÍ PŘEHLED	9
2.1. Taxonomie a biologie druhů chráněných konvencí CITES	9
2.2. CITES	14
2.2.1. Přílohy CITES	16
2.2.2. Dovoz a vývoz exemplářů CITES.....	19
2.2.3. Orgány CITES.....	20
2.3. Farmové chovy zvířat pro trofejní lovy a jejich financování	21
2.4. Myslivost	23
2.4.1. Lovecké trofeje.....	25
3. METODIKA	26
4. VÝSLEDKY	27
4.1. Přehled afrických sudokopytníků v letech 2005- 2010	27
4.2. Zařazení do příloh CITES	31
4.3. Dovoz (import)	32
4.3.1. Počet dovážených sudokopytníků	32
4.3.2. Země dovozu.....	34
4.3.3. Množství dovezených trofejí.....	35
4.4. Vývoz (export)	36
4.4.1. Počet vyvážených sudokopytníků	36
4.4.2. Země vývozu.....	37
4.4.3. Množství vyvezených trofejí.....	38
4.4.4. Původ exemplářů.....	39
4.4.5. Země původu exemplářů.....	40
4.5. Statistické zhodnocení obchodu	41
5. DISKUSE.....	43
6. ZÁVĚR	45
7. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	46
8. PŘÍLOHA	50

1. ÚVOD

Nadměrný lov a změny krajiny vedly k vymizení nebo početního snížení řady populací afrických kopytníků ve volné přírodě. Jsou zakládány i farmové chovy, kde jsou chována zvířata za účelem placeného odstřelu k získání trofejí. Z této početné skupiny bylo vybráno 9 druhů, chráněných konvencí CITES.

Práce byla zaměřená na analýzu legálního obchodu s loveckými trofejemi vybraných devíti druhů kopytníků. Cílem bylo zhodnotit obchod s exempláři deklarovanými jako lovecké trofeje u skupiny afrických sudokopytníků chráněných úmluvou CITES. Byly zpracovány údaje o legálním obchodu s loveckými trofejemi podle typu trofejí, zemí původu a cílových destinací za období let 2005 - 2010. Jako podklad sloužily data z databáze CITES Trade Database.

2. LITERÁRNÍ PŘEHLED

2.1. Taxonomie a biologie druhů chráněných konvencí CITES

Addax nasomaculatus - adax núbijský (obrázek č. 1)

Třída: Savci Řád: Sudokopytníci Čeleď: Turovití

Adax núbijský je antilopa dobře přizpůsobená k životu v poušti. Tělo a krk jsou v zimě zbarveny šedohnědě, v létě je zbarvení písčité, až skoro bílé. Nohy, břicho a obličej jsou bílé a chocholka na čele je hnědá. Obě pohlaví mají rohy, které jsou dlouhé 76 - 89 cm. Široká kopyta jsou přizpůsobená k pohybu po poušti. Délka těla je 1,5 - 1,7 m, hmotnost je 60 - 125 kg. Adaxové migrují na velké vzdálenosti za potravou. Vodu získávají z rostlin, které spásají a většinu svého života dokáží bez ní vydržet (Nowak, 1991).

Vytvářejí stáda 5 - 20 zvířat, které vede nejstarší samec. Volně žijící populace obecně rodí v zimě nebo na jaře po zhruba 260 dnech březosti. Adax byl dříve rozšířen v Sahelo- saharské oblasti Afriky, nyní je jeho oblast rozšíření v Mauritánii, Mali, Nigeru a Čadu. Na začátku března r. 2007 byla nalezena populace 15 adaxů v centru Mauritanie. Dnes se celková populace adaxů odhaduje na méně než 300 zvířat (IUCN Red List, 2012a).

Adax je zapsán na červeném seznamu IUCN jako kriticky ohrožený druh a patří do přílohy I úmluvy CITES (Nowak, 1991).

Ammotragus lervia - paovce hřivnatá (obrázek č. 2)

Třída: Savci Řád: Sudokopytníci Čeleď: Turovití

Paovce hřivnatá je žlutohnědě zbarvená. Má dlouhou bělavou hřívu na krku, hrudníku a horní části předních končetin. Rohy jsou dlouhé a vrásčité, měří až 84 cm. Délka těla je 1,3 - 1,65 m a hmotnost je 40 - 55 kg. Paovce obývá skalní oblasti s řídkým porostem. Je býložravec, živí se rostlinami, zakrslými keři a dokáže dlouho vydržet bez vody (Nowak, 1991).

Vyskytuje se v pouštních zónách Maroka, Západní Sahary, Egypta a Súdánu. Samci bojují o dominance ve stádě a o samice. Páření probíhá od září do listopadu, samice rodí od března do května. Doba březosti je 154 - 161 dní (Nowak, 1991).

První importy paovce hřivnaté do evropských zoo se uskutečnily ve 2. pol. 19. stol. a většinou pocházely ze severních oblastí Maroka, Alžírsko a Tunisko. Ve 20. letech byly paovce poprvé vypuštěny z privátních chovů v jižních oblastech USA. V ČR je paovce chována od 40. let 20. stol. V plzeňské zoo je paovce chována od r. 1941. Nedostatečně zabezpečený výběh byl příčinou častých úniků do přírody. Šlo spíše o jednotlivá zvířata nebo menší skupiny. V 80. letech paovce opět unikly, v r. 1987 v zoo v Plzni chov zanikl (Anděra a Václavová, 2012).

Paovce hřivnatá je zapsaná na červeném seznamu IUCN jako zranitelný druh, v CITESu je zařazena do přílohy II (Nowak, 1991).

Damaliscus pygargus pygargus - buvolec pestrý bělořitný (obrázek č. 3)

Třída: Savci   Řád: Sudokopytníci   Čeleď: Turovití

Buvolec pestrý bělořitný je antilopa, která je zbarvená od šedé, hnědé po červenou barvu. Má bílé znaky na nohou a na tváři, tlama je protáhlá. Rohy jsou dobře vyvinuté u obou pohlaví, jsou hranaté, zakřivené a asi 70 cm dlouhé. Délka těla se pohybuje od 1,2 do 2,05 m a hmotnost je 68 - 155 kg (Nowak, 1991).

Tyto antilopy obývají pastviny jižní Afriky. Spásají trávy a voda je jejich základním požadavkem na stanovišti. Nejvíce aktivní jsou ráno a v podvečer. V rámci území se sdružuje harém 7 nebo 8 dospělých samic i s potomky (Nowak, 1991).

Buvolec pestrý bělořitný je zapsán na červeném seznamu IUCN pod nižším rizikem ohrožení. Je také uveden v příloze CITES II (IUCN Red List, 2012b).

Gazella dorcas - gazela dorkas (obrázek č. 4)

Třída: Savci   Řád: Sudokopytníci   Čeleď: Turovití

Gazela dorkas je hnědošedě zbarvená. Podél boků se táhne tmavý pruh, břicho je bíle zbarvené. Krk není dlouhý, obě pohlaví mají rohy. U samic jsou rohy menší a štíhlejší a měří 15 - 76 cm. Délka těla je 85 cm až 1,7 m a hmotnost gazely je 12 - 85 kg. Gazely se vyskytují v otevřené krajině, pouštích a polopouštích Maroka, Senegalu, Izraele a Somálska (Nowak, 1991).

Mohou tvořit dočasné skupiny stovek nebo tisíců jedinců, ale velikost stáda je menší, obvykle 10 - 30 samic s potomky. Reprodukční aktivita probíhá sezónně, v prosinci a lednu. Porod probíhá v květnu a červnu. Doba březosti je přibližně 160 dní (Nowak, 1991).

Gazela dorkas je zapsaná na červeném seznamu IUCN jako zranitelný druh. Zařazena je také do CITES III (Nowak, 1991).

Hippopotamus amphibius - hroch obojživelný (obrázek č. 5)

Třída: Savci Řád: Sudokopytníci Čeleď: Hrochovití

Tělo hrocha je zavalité, s krátkou, jemnou srstí a krátkými nohami. Barva kůže je měděně hnědá. Pod kůží má silnou tukovou vrstvu, která chrání před zraněním. Kůže vylučuje sekret červené barvy. Oči jsou vystouplé a uši jsou daleko vzadu na hlavě. Délka jeho těla je 290 - 505 cm a hmotnost je 1 000 - 4 500 kg (Nowak, 1991).

Hroši odpočívají v blízkosti vody. Přijímají rostlinnou potravu. Jsou společenší, žijí ve skupinách 10 - 15 jedinců. Dominantní samci si brání svá území. Páření probíhá v únoru a srpnu, k porodu dochází v říjnu a dubnu. Doba březosti samice je okolo 227 dní a obvykle se narodí 1 mládě, výjimečně jsou 2 mlád'ata. Hroši se vyskytují v celé Africe na jih od Sahary (Nowak, 1991).

Hroch obojživelný je zapsán na červeném seznamu IUCN jako zranitelný druh a je zapsán do CITES, příloha II (IUCN Red List, 2012c).

Kobus leche - voduška červená (obrázek č. 6)

Třída: Savci Řád: Sudokopytníci Čeleď: Turovití

Voduška červená je žlutohnědě zbarvená. Břicho a vnitřní část nohou jsou bílé. Rohy jsou dlouhé, šroubovité a měří 51 - 102 cm. Jejich kopyta se liší velikostí, tvarem a jsou přizpůsobená pro pohyb v bažinách nebo mokřadech. Samci jsou v průměru větší než samice. Délka těla vodušky je 125 - 235 cm, hmotnost je od 50 do 300 kg. Vyskytují se v bažinách, mokřadech a rákosinách. Výborně plave. Je aktivní zejména ráno a večer. Areálem jejího rozšíření je východní Angola, Namibie, Zambie a severní Botswana (Nowak, 1991).

Vodušky jsou býložravci, živí se různými částmi rostlin. Jsou společenské, vytvářejí skupiny 2 - 5 zvířat. Ve skupinách vládne hierarchie, podmíněná velikostí těla nebo délkou rohů. Vodušky neudrží trvalá teritoria, shromažďují se na menších územích zvané lekky. Samci bojují o teritoria a o samice. Samice je březí přibližně 230 dní, k porodu dochází od července do září a narodí se 1 mládě (Nowak, 1991).

Voduška červená je zapsaná na červeném seznamu IUCN jako zranitelný druh a v CITES patří do přílohy II (Nowak, 1991).

Nanger dama - gazela dama (obrázek č. 7)

Třída: Savci Řád: Sudokopytníci Čeleď: Turovití

Gazela dama má rezavohnědě zbarvenou vrchní polovinu těla a zadní nohy. Břicho a zadní část těla je bílá. Rohy mají obě pohlaví. Dlouhé jsou od 20 do 35 cm, jsou šroubovitě a ke konci mírně zahnuté. Délka těla je 85 - 170 cm, hmotnost je 12 - 85 kg. Areál rozšíření je od jižního Maroka, Senegalu až po Súdán (Nowak, 1991). Obývá Sahelské savany a stepi (IUCN Red List, 2012d).

Obvykle tvoří skupinky 10 - 30 samic s potomky. Reprodukční aktivita u gazel probíhá sezónně, v prosinci a lednu. Porod probíhá v květnu a červnu. Doba březosti je přibližně 160 dní (Nowak, 1991).

Gazela dama je zapsána na červeném seznamu IUCN jako kriticky ohrožený druh a patří také do přílohy I CITES (IUCN Red List, 2012d).

Oryx dammah - přímorožec šavlorohý (obrázek č. 8)

Třída: Savci Řád: Sudokopytníci Čeleď: Turovití

Dospělci jsou zbarveni od šedé po hnědou barvu a mají nápadné černé nebo hnědé značení. Hřívá se táhne od hlavy až k ramenům. Ušní boltce jsou poměrně krátké, široké a na špičce zaoblené. Obě pohlaví mají rohy o délce 60 - 150 cm. U samic jsou rohy štíhlejší a delší než u samců. Délka těla je 150 - 235 cm a hmotnost je 100 - 210 kg (Nowak, 1991).

Žijí na vyprahlých pláních a pouštích, v některých oblastech obývají také skalní svahy s hustým křovím. Rozšíření jsou v zónách Maroka, Senegalu, po Egypt a Súdán. Jejich potravou jsou trávy a keře. Oryxové jsou společenšší, vyskytují se ve skupinách 20 - 40 zvířat. Březost samice je zhruba 250 dní (Nowak, 1991).

Přímorožec šavlorohý je zapsán v červeném seznamu IUCN jako ohrožený druh a je zapsán v příloze I CITES (Nowak, 1991).

Oryx leucoryx - přímorožec arabský (obrázek č. 9)

Třída: Savci Řád: Sudokopytníci Čeleď: Turovití

Stejně jako přímorožec šavlorohý je i tento druh zbarvený od šedé po hnědou barvu a má nápadné znaky. Ušní boltce jsou krátké, obě pohlaví mají rohy. Délka těla je 150 - 235 cm a hmotnost je 100 - 210 kg (Nowak, 1991).

Žijí na štěrkových pláních a okrajích písčinych pouští s rozmanitou vegetací stromů, keřů, bylin a trav. Rozšíření jsou v Sýrii, Iráku, Izraeli, Jordánsku a na

Arabském poloostrově. Jejich potravou jsou trávy a keře. Vyskytují se ve skupinách o 10 zvířat nebo i méně. Březost samice je okolo 240 dnů a k porodu dochází od října do května (Nowak, 1991).

Přímorožec arabský je zapsán v červeném seznamu IUCN jako ohrožený druh a je zapsán v příloze I CITES (Nowak, 1991).

2.2. CITES

CITES je oficiálně používaná zkratka pro Úmluvu o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (anglicky *Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora*). Někdy je označována jako Washingtonská úmluva, ta byla podepsána roku 1973 ve Washingtonu. Úmluva CITES vstoupila v platnost dne 1. 7. 1975. Československo úmluvu podepsalo 28. 2. 1992 jako 114. stát a úmluva vstoupila pro naši zemi v platnost 28. 5. 1992. Česká republika je členem od 1. 1. 1993 (Kučera, 2009). V současné době má úmluva CITES již 178 zemí (CITES Secretariat, 2013a).

Účelem úmluvy CITES je postavit mezinárodní obchod s ohroženými druhy živočichů a rostlin pod společnou kontrolu všech zemí světa, aby se docílilo ochrany těchto organismů před úplným vyhubením. Týká se to živých organismů, ale i jakýchkoliv jejich částí či výrobků z nich vytvořených (Kučera, 2009).

Cíl úmluvy CITES byl nejnověji formulován ve Strategické vizi CITES z roku 2007 tak, že je třeba chránit biologickou rozmanitost a přispívat k jejímu udržitelnému využívání tím, že se zajistí, aby se žádný druh volně žijících živočichů nebo planě rostoucích rostlin nestal nebo nezůstával předmětem neudržitelného využívání mezinárodním obchodem, a tak přispět k významnému snížení míry ztráty biologické rozmanitosti (AOPK ČR, 2013a).

Ročně je mezinárodní obchod s volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami odhadován na několik miliard dolarů a zahrnuje stovky milionů rostlinných a živočišných exemplářů. Obchod je různorodý, zahrnuje živá zvířata, rostliny a výrobky z nich. Jsou to různé potraviny, exotické kožené zboží, dřevěné hudební nástroje, turistické předměty, léčiva aj. Úroveň využití některých živočišných a rostlinných druhů je vysoká a obchod s nimi způsobuje snižování jejich populací a některé druhy přivádí téměř k vyhynutí. Mnoho druhů, se kterými se obchoduje, nejsou sice ohroženy, ale existence úmluvy je přesto důležitá, aby bylo možné poskytnout ochranu těmto zdrojům do budoucna (CITES Secretariat, 2013b).

Vzhledem k tomu, že obchod s volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami překračuje hranice států, snaha regulovat tento obchod vyžaduje mezinárodní spolupráci s cílem chránit některé druhy proti nadměrnému využívání.

Úmluva CITES byla koncipována v duchu této spolupráce. Dnes je poskytována ochrana více než 30 000 druhů zvířat a rostlin, ať už jsou obchodováni jako živé exempláře, kožichy či jako sušené byliny (CITES Secretariat, 2013b).

2.2.1. Přílohy CITES

Podle stupně ohrožení jsou exempláře rozděleny do 3 kategorií:

- CITES I

Zahrnuje na 500 druhů živočichů a 300 druhů rostlin, které jsou přímo ohrožené vyhubením. Mezinárodní obchod s těmito druhy je zakázán, povolen je pouze ve výjimečných případech (zoologické zahrady, vědecký výzkum). Jedná se například o všechny lidoopy, lemury, pandy, některé druhy medvědů, velké kytovce a delfíny, kočkovité šelmy (gepard, levhart aj.), slony, nosorožce, dravce, bažanty, papoušky, určité druhy krokodýlů. Z rostlinné říše jsou zde zastoupeny některé druhy kaktusů a orchidejí, palmy a vzácné exotické dřeviny. Z fauny ČR sem patří orel královský, orel mořský, sokol stěhovavý a vydra říční (ČIŽP, 2013a).

- CITES II

Zahrnuje na 4 000 druhů živočichů a 25 000 rostlin, které by mohly být ohroženy, pokud by mezinárodní obchod s nimi nebyl regulován. Tato příloha obsahuje i druhy snadno zaměnitelné za exempláře CITES I. Patří sem druhy, které nejsou zahrnuty v kategorii I. Jsou to např. opice, dravci, sovy, papoušci (výjimku tvoří andulky, korely a alexandr malý), loskuták, různé druhy želv, krokodýli, leguáni, varani, hroznýšoví hadi, exotické žáby a ryby, motýli, měkkýši. Z rostlin to jsou orchideje, kaktusy, některé agáve, aloe, sukulentní pryšce, tilandsie, masožravé rostliny, některé dřeviny. Z fauny a flóry ČR kromě všech dravých ptáků (33 druhů) a sov (12 druhů) jsou v této kategorii zahrnuti vlk, rys, kočka divoká, čáp černý, drop velký, pijavka lékařská, jasoň červenooký, celá čeleď vstavačovitých, sněžinka podsněžník a brambořík nachový (ČIŽP, 2013a).

- CITES III

Zahrnuje 220 druhů živočichů a 8 taxonů rostlin. Jedná se o druhy, které jsou ohroženy mezinárodním obchodem pouze v určitých zemích. Příkladem může být mrož lední - Kanada (ČIŽP, 2013a).

Kategorie v EU

Evropská Unie aplikuje přísnější ochranu nejen pro CITESové druhy, ale i pro další ohrožené druhy vyskytující se na území EU nebo také druhy, které by mohly ohrozit ekologickou stabilitu a také chce zabránit jejich dovozu na své území. V EU existuje 1 seznam CITESových druhů, který je podle nařízení Komise (EU) č. 101/2012 rozdělen do příloh A - D.

- A - druhy CITES I + některé druhy CITES II
- B - druhy CITES II + některé druhy CITES III + druhy ohrožující ekologickou stabilitu
- C - druhy CITES III
- D - neCITES druhy, u nichž EU monitoruje dovoz na svá území (ČIŽP, 2013a).

CITES v Evropské Unii

Evropská Unie reguluje mezinárodní a také vnitrounijní obchod s exempláři CITES. Ve vztahu k CITES EU funguje jako jeden celek a úmluva se provádí od roku 1984, na základě nařízení Rady (ES) č. 338/97 a nařízení Komise (ES) č. 865/2006. Nařízení platí jako zákon pro členské státy, jejich občany, fyzické a právní osoby ve všech zemích unie. Předpisy EU jsou v mnohých ohledech přísnější než úmluva. V EU platí seznamy živočichů a rostlin podle příloh A, B, C a D. Nařízení (ES) č. 338/97 reguluje také obchod a nakládání s exempláři CITES v rámci EU, toto je považováno za vnitrostátní obchod (AOPK ČR, 2013b).

Důvody zařazení druhů pod přísnější ochranu:

- druhy jsou chráněny evropskými směrnicemi o ochraně volně žijících ptáků a o ochraně přírodních stanovišť,
- v zájmu ochrany populací v zemích původu,
- vysoká úmrtnost při přepravě,
- jedná se o invazní druhy, které by mohly ohrozit původní evropské druhy apod. (AOPK ČR, 2013b).

CITES v České republice

Dnem vstupu ČR do EU (1. 5. 2004) vstoupil v platnost zákon č. 100/2004 Sb. o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy). S novelou zákona č. 100/2004 Sb., která nabyla účinnosti 1. 1. 2010, vzniká chovatelům povinnost vedení záznamů o chovu a obchodu. Každý, kdo chová či obchoduje s exempláři z přílohy A nebo B, je povinen vést písemné záznamy. V ČR platí také povinnost registrace držených a chovaných CITES druhů, tu provádějí krajské úřady (AOPK ČR, 2013b).

2.2.2. Dovoz a vývoz exemplářů CITES

Česká republika je i přes svoji malou rozlohu a nízký počet obyvatel chovatelskou velmocí. Dokladem toho je, že více než 10 000 Čechů chová živočichy, kteří jsou přímo ohrožené vyhubením a jsou tedy zařazeni do CITES I/A. Každý exemplář z přílohy CITES musí být označen nezaměnitelným způsobem, např. pomocí nesnímatelných kroužků, mikročipů či identifikačních fotografií (AOPK ČR, 2013c).

Dokladem o registraci exempláře je registrační list exempláře, který vydává příslušný krajský úřad. Registrační list platí pro území ČR. Vlastník nebo dlouhodobý držitel exempláře podléhajícího registrační povinnosti je povinen požádat krajský úřad o vydání dokladu o registraci a to do 30 dnů od získání exempláře. Registrační povinnost se nevztahuje na exempláře vlastníka, který je dovezen dočasně do ČR na dobu kratší než 90 dnů od dovozu (Zákon č. 100/2004 Sb., 2004).

- **Dovoz**

K dovozu exemplářů CITES z přílohy A a B je nutné vývozní povolení CITES ze země původu a dovozní povolení ČR. Tato povolení jsou předkládána celnímu úřadu při vstupu do EU. Pro dovoz exemplářů z přílohy C a D je nutné při vstupu do EU na celním úřadě vyplnit formulář o oznámení dovozu. Při dovozu exempláře z přílohy C ze země, která jej zařadila do seznamu CITES, je nutné i vývozní povolení ze země původu. V některých případech je možný dovoz neživých exemplářů z přílohy B (výrobky, trofeje atd.). Lze to považovat za dovoz osobního nebo rodinného charakteru a stačí pouze vývozní povolení ze země původu (ČIŽP, 2013b).

- **Vývoz**

K vývozu živých i mrtvých exemplářů z přílohy A, B a C je nutné mít vývozní povolení ČR, k vývozu exemplářů z přílohy D není potřeba povolení CITES. Povolení k vývozu exemplářů vydává Ministerstvo životního prostředí, pokud jsou splněny stanovené podmínky (ČIŽP, 2013b).

Při nedodržení povinností stanovených zákonem je možné udělit pokutu do výše 1 500 000 Kč fyzickým osobám i podnikatelským subjektům, dále zabavit nedovoleně držené exempláře a další sankce (ČIŽP, 2013c).

2.2.3. Orgány CITES

- Ministerstvo životního prostředí - výkonný orgán CITES

MŽP plní funkci výkonného orgánu CITES s hlavní odpovědností, zajišťuje styk s Komisí a se Sekretariátem Úmluvy. Koordinuje další výkonné orgány a určuje vědecké orgány. Uděluje dovozní a vývozní povolení, potvrzení, že exemplář byl získán zákonným způsobem v ČR pro vývoz z jiného členského státu EU. Reguluje provoz zařízení, ve kterých se chovají nebo uměle rozmnožují exempláře pro obchodní účely, dále zřizuje záchranná centra pro živé zabavené exempláře živočišného nebo rostlinného druhu a hradí nezbytné náklady na péči o tyto exempláře (Zákon č. 100/2004 Sb., 2004).

- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR - vědecký orgán CITES

Každý stát úmluvy CITES jmenuje alespoň jeden vědecký orgán, v ČR jím je AOPK ČR. Vědecký orgán CITES se vyjadřuje k návrhu na zařízení záchranných center CITES, k registraci chovných a pěstebních zařízení, k udělování výjimek ze zákazu obchodních činností a k dovozu a vývozu živočichů a rostlin chráněných úmluvou CITES. V rámci AOPK ČR byla také zřízena Odborná skupina pro CITES. Spolu s vědeckým orgánem shromažďují odborné údaje o druzích živočichů a rostlin, zpracovávají a vyhodnocují údaje o obchodu s živočichy a rostlinami a vydávají odborná stanoviska (AOPK ČR, 2013d).

- Česká inspekce životního prostředí a Celní správa - kontrolní orgán

Hlavním kontrolním orgánem CITES v ČR je Česká inspekce životního prostředí, která kontroluje dodržování zákonů v oblasti CITES. Za porušení zákona ukládá ČIŽP pokuty, ty mohou být blokové nebo v přestupkovém či správním řízení. V případě pochybností ČIŽP podezřelé exempláře CITES zadrží a zabaví. Inspektoři ČIŽP jsou při kontrolní činnosti oprávněni vstupovat do objektů, chovných či pěstebních zařízení či na pozemky. Mohou požadovat předložení potřebných dokladů, prohlédnout exemplář, jeho identifikační označení a udělat fotodokumentaci (ČIŽP, 2013c).

Dalším kontrolním orgánem CITES je Celní správa. Celní správa provádí kontrolu zboží podléhající celnímu dohledu a má pravomoc podezřelé exempláře zadržet (ČIŽP, 2013c).

2.3. Farmové chovy zvířat pro trofejní lovy a jejich financování

Farmový chov je zaměřen na hospodářské využití živočišných produktů chovaných zvířat. Jako příklad farmového chovu lze uvést farmu v Jihoafrické republice založenou majiteli Janem Velíkem a Petrem Hawerlandem. Oba Češi se věnují farmovému chovu šestým rokem v Provincii Severní Kapsko nedaleko města Kimberley. Jejich farma je malá, má rozlohu 2 000 ha. V Jihoafrické republice jsou běžné farmy o výměře až 40 000 ha. Aby mohla farma vzniknout, je nejprve nutné získat povolení chovu zvěře na farmě na základě podané žádosti orgánům ochrany přírody. Ta musí obsahovat údaje o velikosti pozemku a jeho úživnosti. OOP doporučí, které druhy zvěře a v jakém množství je možné na farmě chovat. Povolení k chovu jednotlivých druhů zvěře je vázáno splněním řady dalších podmínek, daných velikostí a druhem zvěře. Jedním z kritérií je výška oplocení výběhu farmy závislá na druhu chované zvěře. Pro chov malých antilop stačí jednoduché oplocení do 2 m, pro velkou zvěř je vyžadováno oplocení vyšší než 2 m a plot z drátu o průměru min. 5 mm. Kvalita a zajištění správného oplocení jsou obzvláště důležité. Po získání statusu farmy, tzn. dostatek potravy a vody pro zvěř, místa, kde se zvěř může schovat před nepříznivými podmínkami, je možné začít se zazvěřováním. Po dosažení požadovaných početních stavů zvěře na farmě je nezbytné její stavy regulovat lovem. K tomuto účelu jsou také farmy zřizovány a majitelé farem využívají zájmu o poplatkové lovy trofejové zvěře. Lovecká turistika je často jediným zdrojem obživy domorodých farmářů (Anonymus 1, 2003).

Lovecká sezóna v JAR začíná 1. března a končí 28. září. Na farmě loví farmáři i klienti jejich cestovní kanceláře. Lovcům dávají povolenky k lovu vždy farmáři jako vlastníci pozemku, na němž se loví. Existují ale druhy, které podléhají CITESu. Stavy druhů podléhající této mezinárodní úmluvě kontroluje úřad Ochrany přírody a pouze ten může vystavit povolení k lovu. Každá farma v JAR vlastní tzv. licenční list, kde je uvedeno, jaké druhy se na farmě vyskytují a které se smí lovit. Kontrola na farmách funguje velmi dobře. Farmář, který dostane povolení k chovu zvěře na své farmě musí vést řádnou evidenci odchycené i odstřelené zvěře. Orgány státní správy provádějí namátkové kontroly na farmách a v případě přestupku dokáží být velice nekompromisní. Přísné tresty jsou i za pytláctví. (Anonymus 1, 2003)

Afričtí profesionální lovci neuznávají lov z posedu. Je možné lovit puškami, luky i kušemi (Anonymus 1, 2003). Zabíjena jsou vzácná zvířata, která patří mezi

nejohroženější druhy na světě, také jsou zabíjeni největší samci, kteří mají pro přírodu nenahraditelnou hodnotu (Anonymus 2, 2012). Poslední dobou je pro lidi obrovským lákadlem tzv. Big Five - Velká pětka. Velká pětka znamená, že dotyčný člověk uloví jedny z nejnebezpečnějších zvířat Afriky, a to lva, levharta, buvola, slona a nosorožce. Dnes se na některých místech turistům tvrdí, že cennější je Big Seven, obsahuje navíc žraloka a velrybu (Anonymus 3, 2011). Dle zákona o chovu nebezpečných zvířat platného v JAR se stanovuje, že pokud vyjmenované druhy nebezpečně zvěře uniknou z farmy a někomu způsobí zranění či smrt, je za tento čin zodpovědný majitel farmy (Anonymus 1, 2003)

Financování farem spočívá v tom, že lovec zaplatí agentuře nebo majiteli soukromé rezervace vysokou sumu za povolený odstřel (Anonymus 3, 2011). Poplatkové odstřely vzácné zvěře přinášejí do mnoha chudých afrických zemí hodně finančních prostředků, z nichž se společně s příspěvky z WWF a z dalších ochrannářských organizací financují ozbrojené stráže na boj proti pytláctví, záchranné chovy atd. (Hell a Hromas, 2004). Skutečnost může být jiná. Tvrdí se, že část peněz se dostane na ochranu zvířat nebo na vybavení rangerů. Peníze ale z větší části končí v soukromých rukou farmářů či majitelů, kteří je mohou použít na nákup dalších zvířat určených na odstřel (Anonymus 3, 2011).

Celkový počet hostů za sezónu na loveckém safari je 30 lidí a celkový příjem za sezónu činí \$ 448 000 (Anonymus 2, 2012). Na internetových stránkách organizací pořádající lovy zvěře jsou i ceníky. V příloze v tabulce č. 10 je znázorněn ceník lovu vybraných 9 druhů afrických sudokopytníků.

Existují také lovecké balíčky, které zahrnují denní loveckou taxu, ubytování s polopenzí, služby profesionálního lovce, loveckou licenci, stopaře, ošetření trofejí a jejich dopravu k preparátorovi v JAR a zapůjčení zbraně. Balíček ovšem nezahrnuje mezinárodní a vnitrostátní letenky, přepravu trofejí do ČR, pojištění či spropitné. Cena balíčku se pohybuje od 2 030 € do 6 100 €. Záleží na počtu dní a druhu lovených zvířat (Anonymus 4, 2011).

2.4. Myslivost

Prapočátky vývoje člověka na planetě Zemi byly úzce spojeny se sběratelstvím jedlých částí rostlin nebo živočichů, které si lidé později naučili lovit. Prvotní význam lovu byl spjat s obdivuhodnými fyzickými výkony našich předků vyznačujícími se obratností a odvahou. Úspěšnost lovu spočívala na dobré znalosti biologie zvěře, jejích zvyků či reakcí na různé podněty. První vědomou prací člověka byla zřejmě výroba loveckých zbraní, které se začaly používat k boji i na obranu vlastních lovišť. Zvěř je ekonomicky významná jako zvěřina, jako výhodný vývozní předmět, lze z ní získat také množství trofejí. Samotné trofeje jsou ozdobou lidských obydlí, které vyvolávají vzpomínky na úspěšné lovy (Hromas, 2008).

Vztah občanů k myslivosti a lovu se nevyvíjel ve všech zemích stejně. Nelze říci, že každá země má jiné myslivecké zákony, přesto vývoj těchto zákonů byl podle oblastí zcela odlišný. Nejjednodušší lovecká pravidla existují ve většině zemí Afriky, Jižní Ameriky, některé země Asie a Austrálie. V málo lidnatých oblastech je zvěř lovena tzv. licenčním systémem, kdy si lovec zakoupí odlov povoleného druhu zvěře a ten může ve vymezeném regionu a čase ulovit. Úlovek si musí ponechat pro vlastní potřebu (k jídlu, preparaci), nesmí s ním obchodovat (Hromas, 2008).

Mezi nejvýznamnější mezinárodní myslivecko - přírodoochranné organizace a úmluvy ovlivňující naši myslivost patří: (Hell a Hromas, 2004)

- IUCN - Mezinárodní unie pro zachování přírody a přírodních zdrojů s celosvětovou působností
- WWF - Fond na zachování volné přírody
- CITES - Mezinárodní obchod s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin
- Bernská konvence - Úmluva o zachování evropských volně žijících živočichů a rostlin i jejich životního prostředí
- Bonnská konvence - Úmluva o zachování a ochraně volně žijících druhů migrujících zvířat, zejména ptáků

Legislativa EU týkající se myslivosti v České republice: (Hell a Hromas, 2004)

- Směrnice Rady EC č. 92/93 EHS o ochraně přírodních stanovišť volně žijících živočichů a divoce rostoucích rostlin, tzv. Směrnice o stanovištích
- Směrnice Rady EU č. 79/409 EHS o ochraně volně žijících ptáků, tzv. Směrnice o ptácích
- Nařízení č. 3254/91 zakazuje používání nášlapných talířových želez na lapání zvěře
- Směrnice č. 92/45/EHS upravuje zdravotní a protinákazové problémy související s ulovením zvěře a s obchodováním se zvěřinou
- Směrnice č. 92/118/EHS upravuje zdravotní a protinákazové předpisy související s obchodováním s produkty živočišného původu, včetně trofejí exportovaných do států EU

Pro ČR platí zákon o myslivosti č. 23/1962 Sb. (i přes novelu z r. 1992 byl již historicky překonán), vyšla poslední novela č. 449/2001 Sb. (s platností od 1. 7. 2002). Definiuje myslivost jako soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součásti ekosystému. Dále definiuje zvěř jako přírodní bohatství, právo myslivosti jako souhrn práv a povinností zvěř chránit, honitbu jako souvislý soubor honebních pozemků 1 nebo více vlastníků, držitele honitby jako fyzickou či právnickou osobu, které byla honitba uznána aj. (Hell a Hromas, 2004).

2.4.1. Lovecké trofeje

V současné době chápeme význam trofejí jako výsledek myslivecké péče o zvěř. Trofeje parohaté a rohaté zvěře jsou významnými konstitučními znaky reagujícími na kvalitu životního prostředí zvěře a na projevy myslivecké péče o ně. Ta zahrnuje početní stavy chované zvěře, její zdravotní stav, ochranu před škodlivými činiteli a průběrný odstřel. Na kvalitu trofejí má vliv genetické založení zvěře, přírodní podmínky i stáří jedinců. Všechny tyto vlivy je třeba posuzovat rok od roku, místo od místa, včetně stáří zvěře. Trofeje jsou posuzovány na okresních či oblastních chovatelských přehlídkách (Hromas, 2008).

Hodnocení loveckých trofejí

Bodové hodnocení trofejí se provádí podle hodnotitelských metod CIC, které jsou specifické pro všechny trofejové druhy zvěře. Tyto metody představují body za naměřené hodnoty a body za přírážky a srážky. Hodnotí se paroží zvěře spárkaté (jeleni, daňci, srnci, jelenci atd.), rohy zvěře dutorohé (mufloni, kamzíci, zubří), lebky šelem, kůže medvědů, vlků, rysů a divokých koček. Metodami CIC se hodnotí také trofeje různých druhů exotické zvěře (Hell a Hromas, 2004).

Trofeje se měří ocelovým pásmem, posuvným měřítkem či průměrkou. Všechny měřičské pomůcky musí být opatřeny stupnicí, která umožňuje měření s požadovanou přesností. Oficiálně, s mezinárodně uznávanou platností, je možno hodnotit trofeje až 3 měsíce po ulovení (Hromas, 2008).

3. METODIKA

Vstupními údaji pro vyhodnocení obchodu s loveckými trofejemi v letech 2005 - 2010 byla data z databáze CITES Trade Database, která je spravována UNEP - WCMC a zaznamenává obchod s exempláři ohrožených druhů chráněných úmluvou CITES. Vybraná data byla vložena do excelové tabulky a následně upravena podle požadovaných kritérií.

- Z příloh CITES byly zjištěny druhy patřící mezi africké sudokopytníky: *Addax nasomaculatus*, *Ammotragus lervia*, *Damaliscus pygargus pygargus*, *Gazella dorcas*, *Hippopotamus amphibius*, *Kobus leche*, *Nanger dama*, *Oryx dammah* a *Oryx leucoryx*.
- Do databáze CITES byly zadány parametry pro vyhledávání potřebných údajů. Data byla stažena a vytríděna na skupinu afrických sudokopytníků.
- Tato data byla zhodnocena pomocí kontingenčních tabulek na časovou řadu jednotlivých druhů živočichů, dovozy, vývozy a druhy exemplářů.
- Z takto upravených dat byly sestaveny tabulky, popř. grafy.
- Bylo použito statistické vyhodnocení v programu Statistica za pomocí jednocestné ANOVY.

CITES Trade Database má v současnosti více než 10 miliónů záznamů o obchodě s volně žijícími živočichy a 50 000 vědeckých jmen taxonů uvedených v CITES. V současnosti je více než 750 000 záznamů o obchodu s CITESovými druhy volně žijících živočichů. Za Českou republiku posílá data každoročně MŽP ve výročních zprávách. V CITES Trade Database se zvolí rok sledovaného obchodu. Dále se může vybrat export a import, původ exempláře (source) nebo účel obchodu (purpose). V případě této práce byly zvoleny Hunting Trophy. Na výběr je také možnost vyhledání určitého taxonu nebo rodu.

Vědecké názvosloví živočichů a jejich řazení do systému bylo zpracováno podle CITES Species database (2013) a k určení stupně ohrožení jednotlivých druhů byl použit Červený seznam ohrožených druhů (IUCN Red List, 2012e).

4. VÝSLEDKY

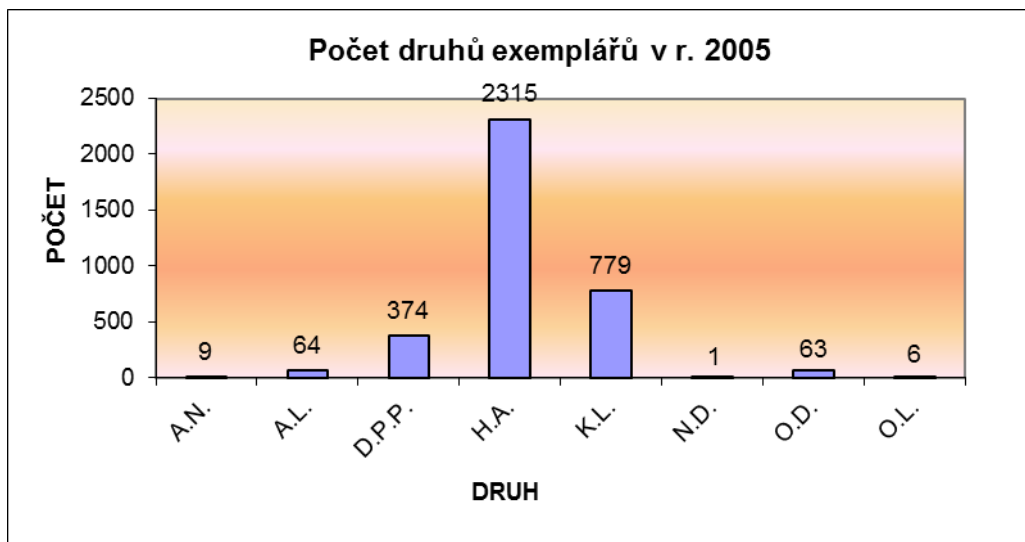
4.1. Přehled afrických sudokopytníků v letech 2005- 2010

Celkový objem obchodu (dovoz a vývoz) v letech 2005 - 2010 byl 30 175 exemplářů druhů *Addax nasomaculatus*, *Ammotragus lervia*, *Damaliscus pygargus pygargus*, *Gazella dorcas*, *Hippopotamus amphibius*, *Kobus leche*, *Nanger dama*, *Oryx dammah* a *Oryx leucoryx*. Dovoz byl 14 243 jedinců a vývoz činil 15 932 jedinců. Nejvíce bylo obchodováno s exempláři hrocha obojživelného (*Hippopotamus amphibius*), celkem 21 922 jedinců, dále s exempláři vodušky červené (*Kobus leche*), celkem 4 984 jedinců a nejméně se obchodovalo s exempláři gazely dorkas (*Gazella dorcas*), pouhých 6 jedinců. Tyto 3 druhy jsou barevně zvýrazněny (Tabulka č. 1).

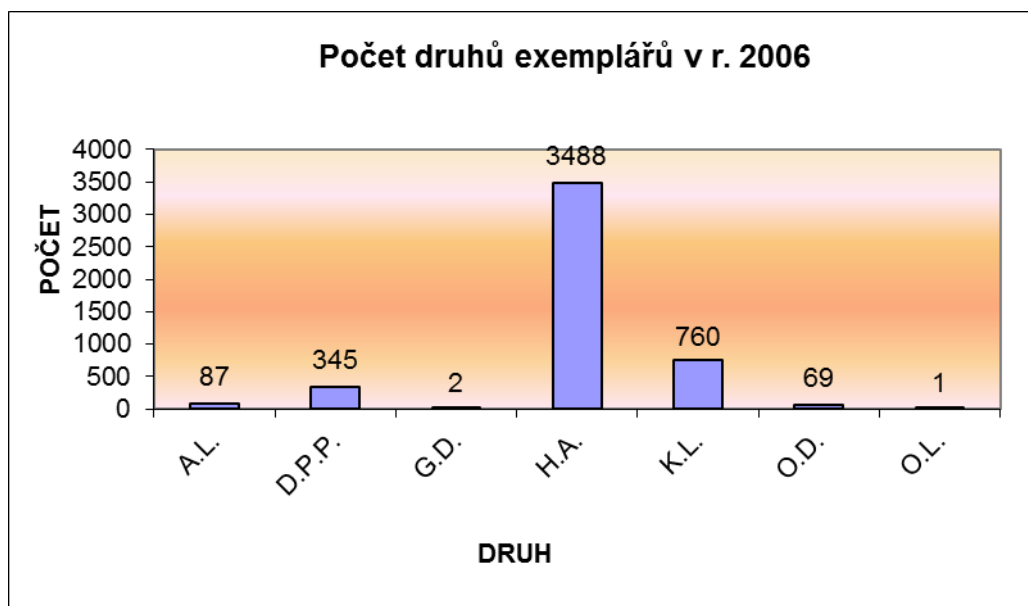
V tabulce č. 1 je znázorněn objem dovozu, vývozu, celkový objem obchodu podle jednotlivých druhů sudokopytníků. Dále v grafech č. 1 - 6 je znázorněn celkový počet druhů afrických sudokopytníků v jednotlivých letech.

Zkratka druhu	Název druhu	Dovoz	Vývoz	Celkem
A.N.	<i>Addax nasomaculatus</i>	9	13	22
A.L.	<i>Ammotragus lervia</i>	176	351	527
D.P.P.	<i>Damaliscus pygargus pygargus</i>	789	1303	2092
G.D.	<i>Gazella dorcas</i>	4	2	6
H.A.	<i>Hippopotamus amphibius</i>	10529	11393	21922
K.L.	<i>Kobus leche</i>	2447	2537	4984
N.D.	<i>Nanger dama</i>	8	4	12
O.D.	<i>Oryx dammah</i>	251	311	562
O.L.	<i>Oryx leucoryx</i>	30	18	48

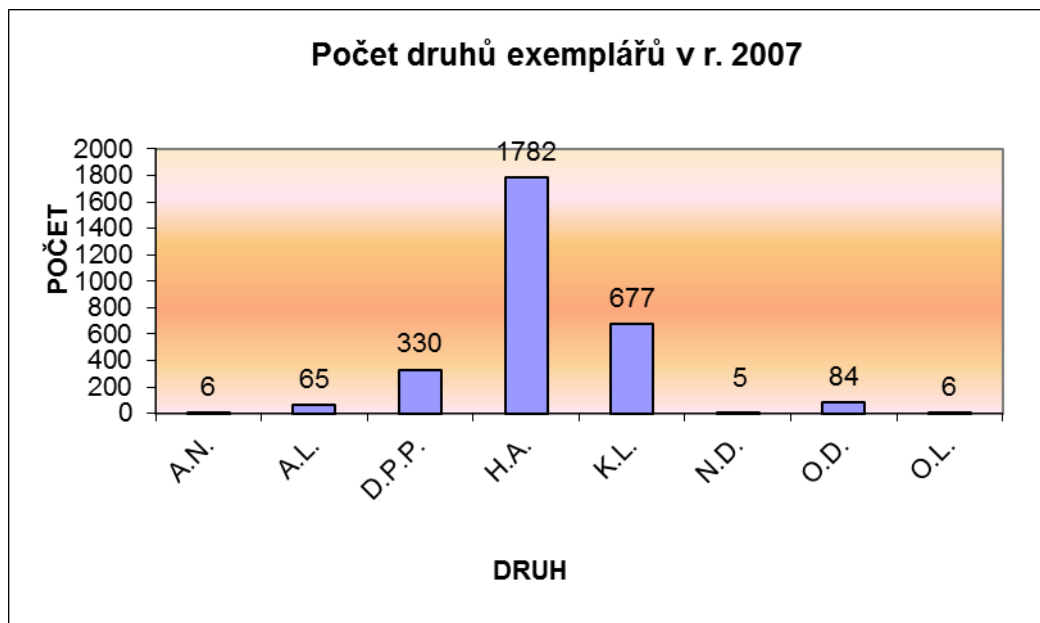
Tabulka č. 1: Dovoz, vývoz a celkový objem obchodu s africkými sudokopytníky

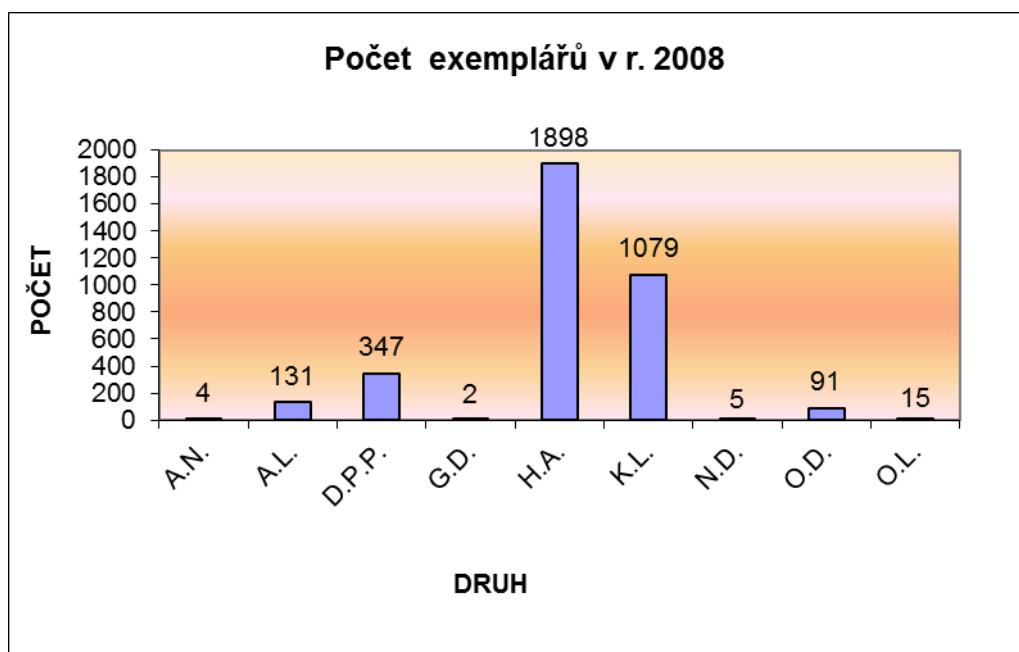
Graf č. 1: Celkový počet obchodovaných druhů sudokopytníků v r. 2005

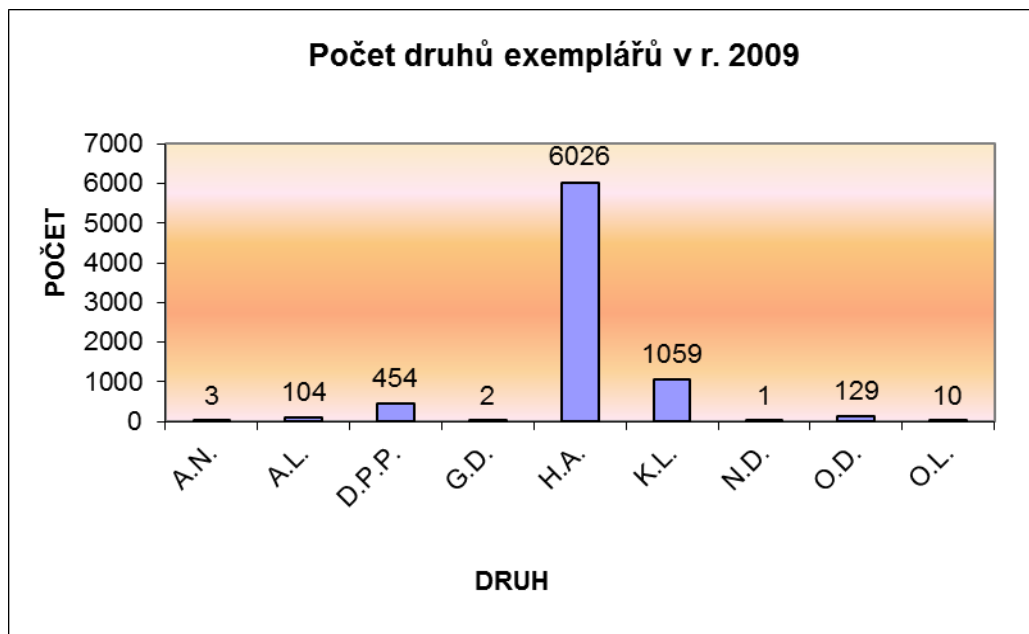
Graf č. 2: Celkový počet obchodovaných druhů sudokopytníků v r. 2006

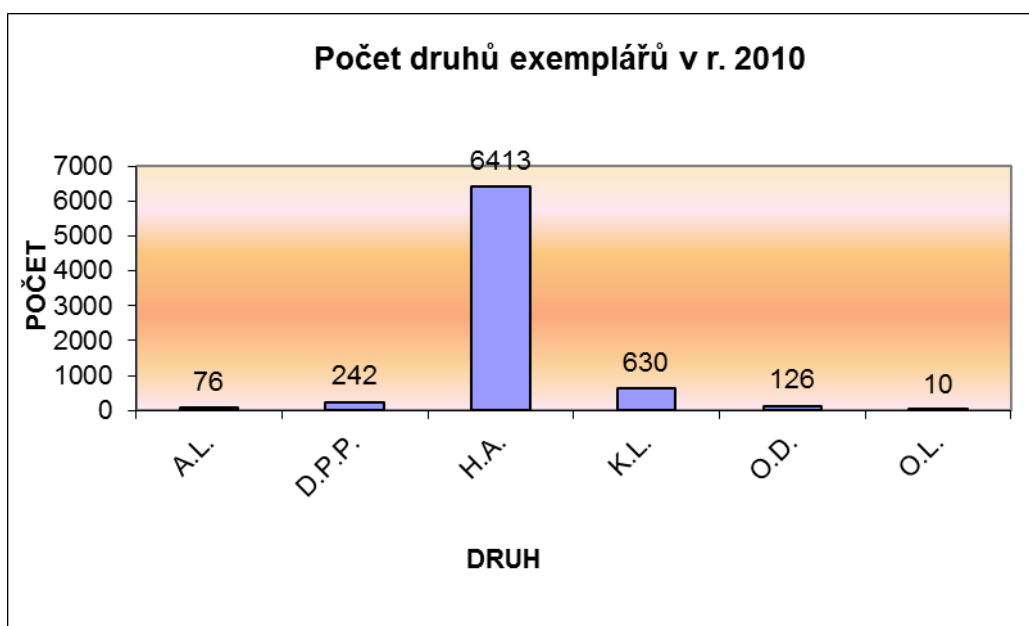
Graf č. 3: Celkový počet obchodovaných druhů sudokopytníků v r. 2007

Graf č. 4: Celkový počet obchodovaných druhů sudokopytníků v r. 2008

Graf č. 5: Celkový počet obchodovaných druhů sudokopytníků v r. 2009

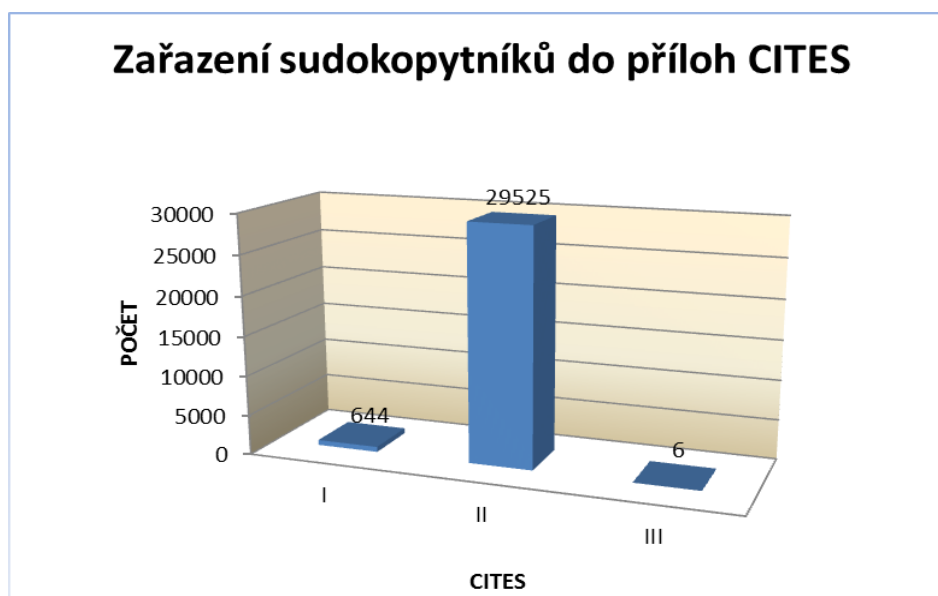
Graf č. 6: Celkový počet obchodovaných druhů sudokopytníků v r. 2010

4.2. Zařazení do příloh CITES

Všichni afričtí sudokopytníci, s kterými se obchoduje, jsou zařazeni do příloh konvence CITES. V CITES I jsou zařazeny 4 druhy: *Addax nasomaculatus*, *Nanger dama*, *Oryx dammah* a *Oryx leucoryx*. V CITES II jsou zařazeny druhy: *Ammotragus lervia*, *Damaliscus pygargus pygargus*, *Hippopotamus amphibius* a *Kobus leche*. V CITES III je zařazena *Gazella dorcas*. V tabulce č. 2 je znázorněno zařazení jednotlivých druhů do příloh CITES, jejich dovoz, vývoz a celkové početní zastoupení v kategoriích CITES. Následně je v grafu č. 7 zobrazeno zařazení sudokopytníků do příloh CITES.

CITES	Druh	Dovoz	Vývoz	Celkem
I	<i>Addax nasomaculatus</i>	9	13	644
	<i>Nanger dama</i>	8	4	
	<i>Oryx dammah</i>	251	311	
	<i>Oryx leucoryx</i>	30	18	
II	<i>Ammotragus lervia</i>	176	351	29525
	<i>Damaliscus pygargus pygargus</i>	789	1303	
	<i>Hippopotamus amphibius</i>	10529	11393	
	<i>Kobus leche</i>	2447	2537	
III	<i>Gazella dorcas</i>	4	2	6

Tabulka č. 2: Zařazení druhů do příloh CITES

Graf č. 7: Grafické znázornění zařazení druhů do příloh CITES

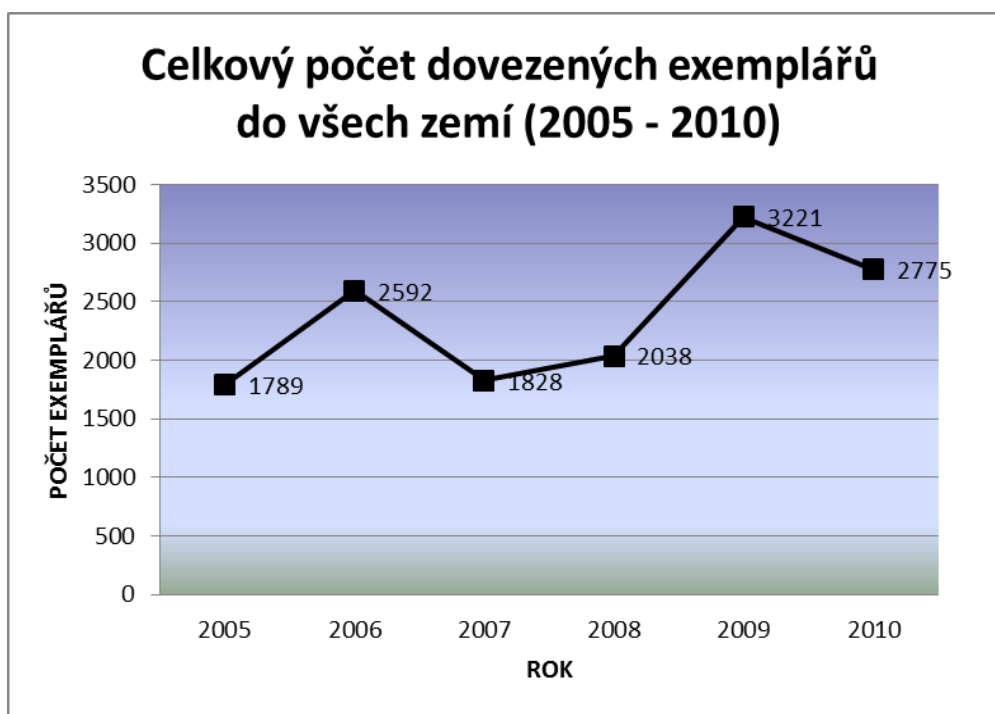

4.3. Dovoz (import)

4.3.1. Počet dovážených sudokopytníků

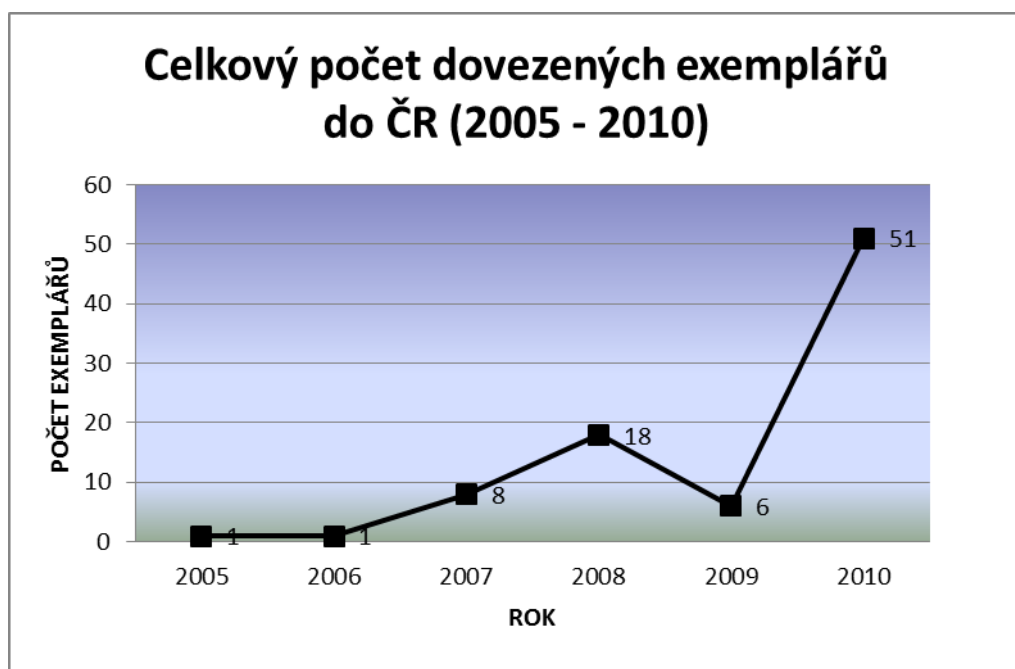
Celkový počet dovezených afrických sudokopytníků do všech zemí světa, včetně ČR činil 14 243 exemplářů za období let 2005 - 2010.

Celkový počet exemplářů dovezených pouze do České republiky byl pouhých 85 jedinců. V grafech č. 8, 9 jsou znázorněny počty dovezených exemplářů sudokopytníků v jednotlivých letech s rozdělením na všechny země dovozu a na dovoz pouze do ČR.

Graf č. 8: Celkový počet dovozu sudokopytníků do všech zemí

V tomto grafu je znázorněn dovoz sudokopytníků do všech zemí, včetně České republiky. Dovoz se pohyboval od 1789 do 3221 jedinců. Největší nárůst byl v roce 2009, nejmenší naopak v roce 2005.

Graf č. 9: Celkový počet dovezených sudokopytníků do ČR

Druh	Rok	Počet
<i>Ammotragus lervia</i>	2008	2
<i>Damaliscus pygargus pygargus</i>	2009	1
<i>Hippopotamus amphibius</i>	2005	1
	2006	1
	2007	7
	2008	13
	2009	3
	2010	41
<i>Kobus leche</i>	2008	3
	2009	2
	2010	10
<i>Oryx dammah</i>	2007	1

Tabulka č. 3: Počet druhů dovezených pouze do ČR

Druhy *Addax nasomaculatus*, *Gazella dorcas*, *Nanger dama* a *Oryx leucoryx* nejsou znázorněny, protože nebyly dovezeny do ČR.

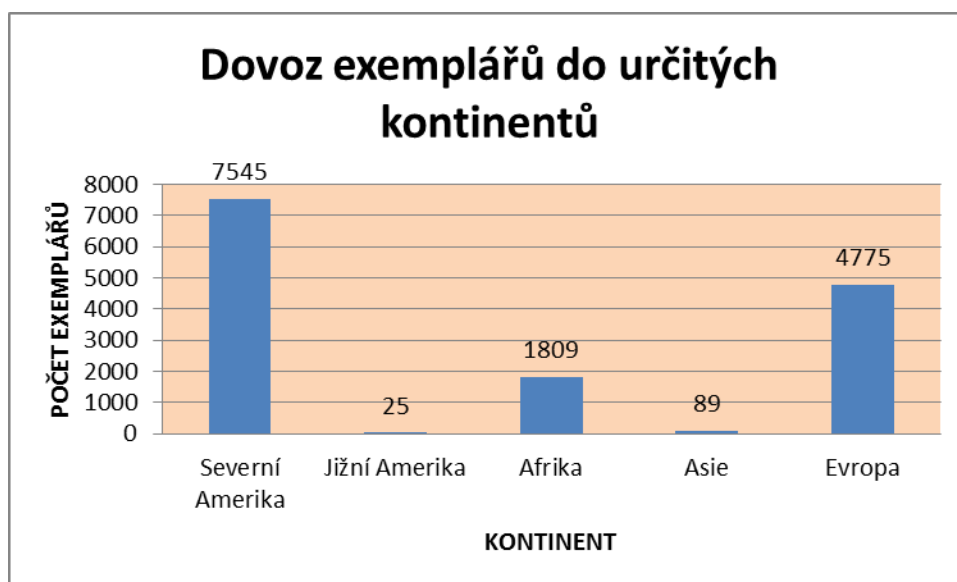
V grafu vidíme, že dovoz se v roce 2005 a 2006 nemění. V tomto období bylo dovezeno po 1 exempláři hrocha obojživelného. Následně je vzrůst 8 jedinců v roce 2007. V roce 2009 dovoz sudokopytníků klesl na 6 jedinců a následně prudce vzrostl v roce 2010 na 51 exemplářů. Nejvíce bylo do ČR dovezeno exemplářů z hrochů obojživelných, celkové zastoupení bylo 66 jedinců.

4.3.2. Země dovozu

V tabulce č. 4 je znázorněn počet dovezených sudokopytníků do jednotlivých kontinentů. V grafu č. 10 je znázorněn celkový dovoz sudokopytníků do uvedených kontinentů. Největší počet dovozů byl do Severní Ameriky, konkrétně nejvíce do USA (7 006 exemplářů), do Mexika (306 exemplářů) a do Kanady (232 exemplářů). Z Jižní Ameriky byl dovoz do Chile (19 exemplářů) a do Brazílie (4 exempláře). Z Evropy bylo nejvíce dovezených sudokopytníků do Španělska (1 579 exemplářů), do Německa (1 293 exemplářů) a do Dánska (556 exemplářů). Do Afriky bylo celkově dovezeno 1 809 jedinců. Z Asie měl největší zastoupení stát Katar (27 exemplářů) a Turecko (22 exemplářů).

Kontinent	Počet dovezených exemplářů
Severní Amerika	7545
Jižní Amerika	25
Afrika	1809
Asie	89
Evropa	4775

Tabulka č. 4: Počet dovezených sudokopytníků do určitých kontinentů

Graf č. 10: Dovoz sudokopytníků do jednotlivých kontinentů

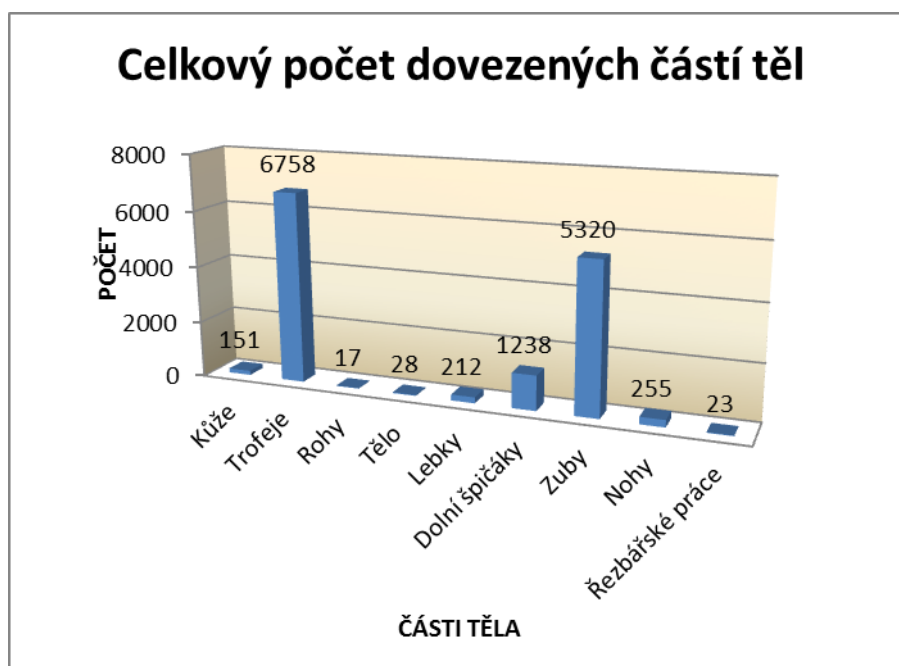
4.3.3. Množství dovezených trofejí

Celkový počet dovezených částí těl za dané období byl 14 243 kusů. Nejvíce byly dováženy v užším slova smyslu trofeje z afrických sudokopytníků - celkem 6 758 kusů. Dále byly dovezeny nohy (255 kusů), lebky (212 kusů), kůže (151 kusů) a další druhy trofejí, které jsou znázorněny v tabulce č. 5. Z hrocha obojživelného byly pouze dolní špičáky, které jsou označovány jako kly (1 238 kusů) a zuby (5 320 kusů). V grafu č. 11 je znázorněno celkové zastoupení různých částí těla.

V tabulce nejsou zobrazeny ostatní části těla, protože jejich počet je zanedbatelný.

Části těla	Počet
Kůže	151
Trofeje	6758
Rohy	17
Tělo	28
Lebky	212
Dolní špičáky	1238
Zuby	5320
Nohy	255
Řezbářské práce	23
Živý exemplář	1

Tabulka č. 5: Počet dovezených částí těl

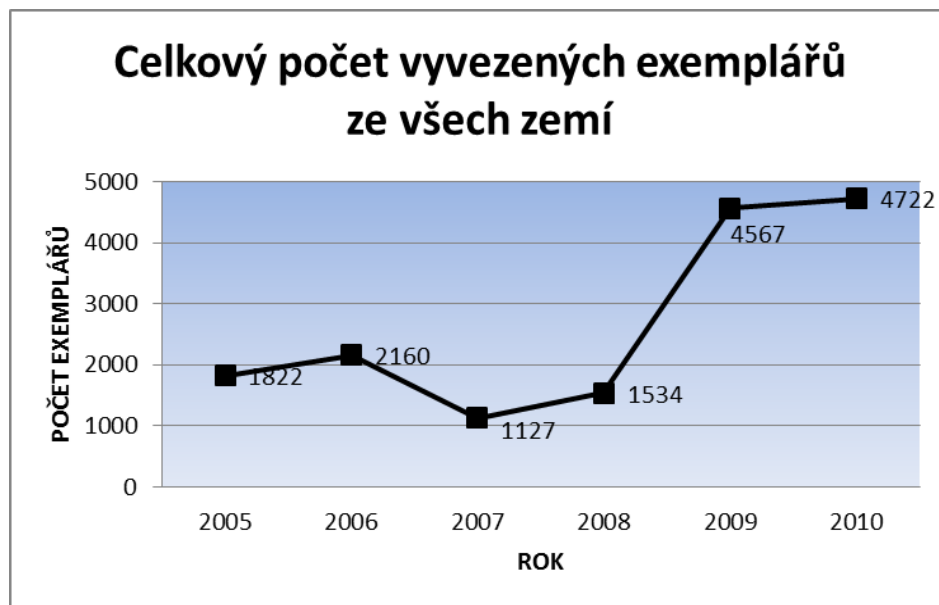
Graf č. 11: Počet vybraných druhů dovezených částí těl

4.4. Vývoz (export)

4.4.1. Počet vyvážených sudokopytníků

Celkový počet vyvezených afrických sudokopytníků ze všech zemí světa za období let 2005 - 2010 byl 15 932 exemplářů. Oproti dovozu je o 1 686 exemplářů méně.

V grafu č. 12 je znázorněn celkový počet vyvezených exemplářů v jednotlivých letech.

Graf č. 12: Celkový počet vyvezených exemplářů

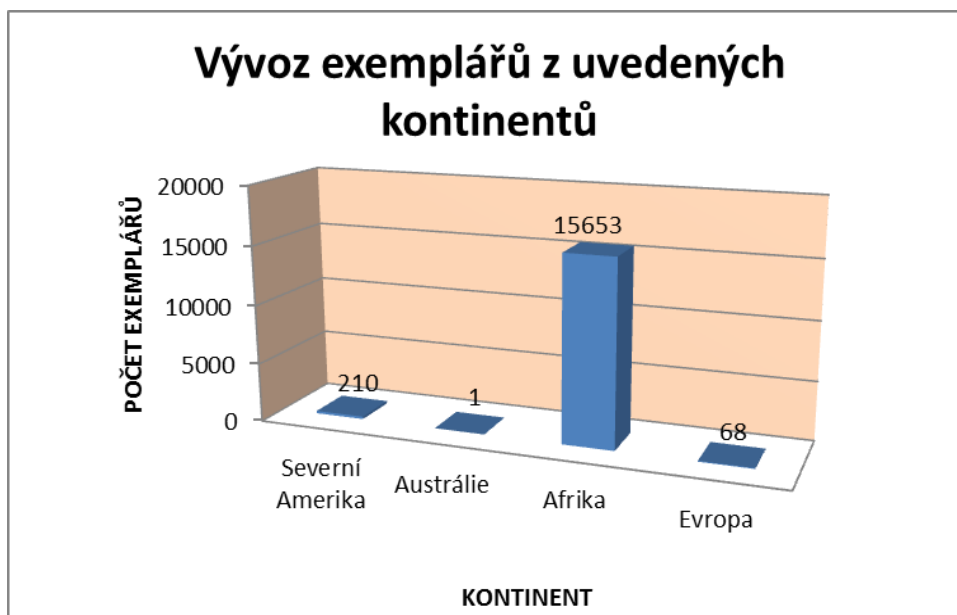
4.4.2. Země vývozu

V tabulce č. 6 je znázorněn počet vyvezených exemplářů z uvedených kontinentů. Není uvedena Asie, jelikož z ní žádný vývoz nebyl.

Z Afriky byl celkový vývoz 15 653 exemplářů. Jednotlivými státy vývozu byla JAR (6 983 exemplářů), Tanzanie (3 091 exemplářů), Zambie (2 447 exemplářů), Zimbabwe (1 231 exemplářů) a Mozambik (1 163 exemplářů). Z Austrálie, přesněji z Nového Zélandu byl vývoz pouze 1 exemplář. Názornější grafické zobrazení je v grafu č. 13.

Kontinent	Počet vyvezených exemplářů
Severní Amerika	210
Austrálie	1
Afrika	15653
Evropa	68

Tabulka č. 6: Počet vyvezených sudokopytníků

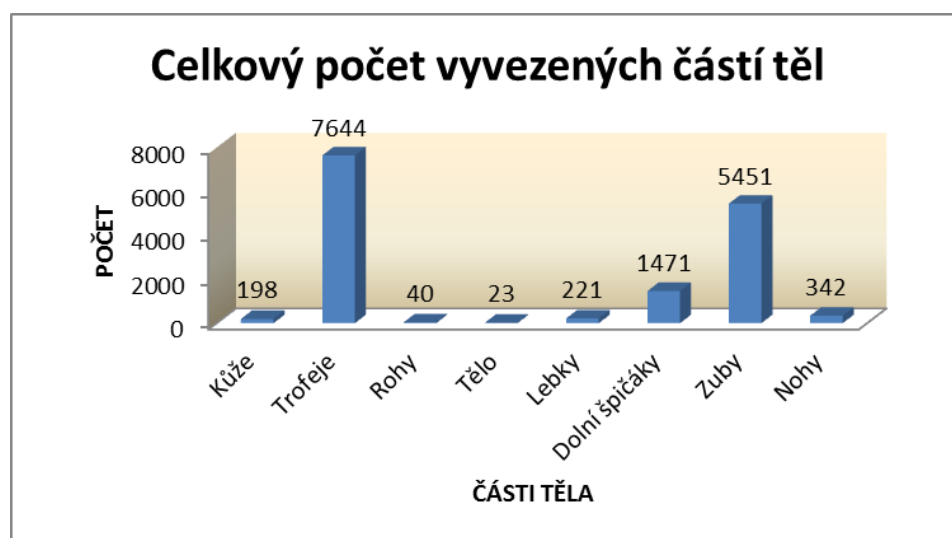
Graf č. 13: Vývoz sudokopytníků z vybraných kontinentů

4.4.3. Množství vyvezených trofejí

Celkový počet vyvezených částí těl za období let 2005 - 2010 byl 15 932 kusů. Nejvíce byly vyváženy v užším slova smyslu trofeje - celkem 7 644 kusů. Ve velkém množství byly vyvezeny dolní špičáky, které jsou označovány jako kly (1 471 kusů) a zuby (5 451 kusů). Dále se vyvážely lebky (221 kusů), kůže (198 kusů) a nohy (342 kusů). Ostatní části těl a jejich počet jsou znázorněny v tabulce č. 7. V grafu č. 14 je zobrazeno zastoupení vyvezených částí těl. Nejsou zobrazeny některé části těl, jelikož jejich počet je zanedbatelný.

Části těla	Počet
Kůže	198
Trofeje	7644
Rohy	40
Tělo	23
Lebky	221
Dolní špičáky	1471
Zuby	5451
Nohy	342
Živý exemplář	112

Tabulka č. 7: Počet vyvezených částí těl

Graf č. 14: Celkový počet vyvezených částí těl

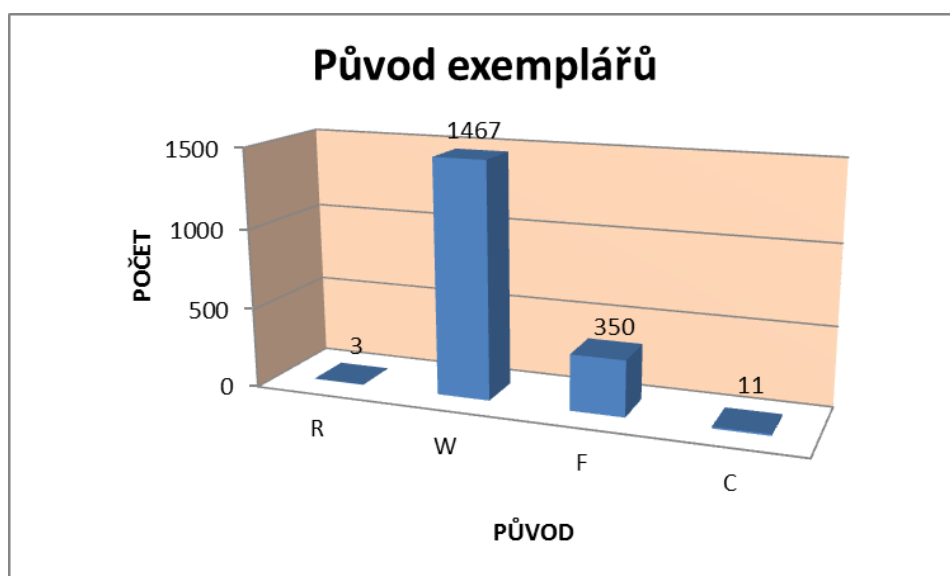
4.4.4. Původ exemplářů

Exempláře původem z volné přírody (W) tvořily 80 %, 19 % tvořila zvířata narozená v zajetí, která nesplňují definici chovaná v zajetí (F). Zbývající 2 skupiny tvořily zanedbatelné množství. Zvířata chovaná v zajetí (C) tvořila pouze 0,60 %, zvířata chovaná v kontrolovaném prostředí (R) tvořila pouhých 0,16 %. Zvířata z poslední skupiny byla získána z volné přírody, kde by jinak měla nízkou pravděpodobnost přežití do dospělosti.

V tabulce č. 8 je zapsán původ a počet exemplářů. Graf č. 15 je grafickým zobrazením této tabulky.

Zkratka	Původ	Počet exemplářů
R	Exempláře chované v kontrolovaném prostředí	3
W	Exempláře odebrané z volné přírody	1467
F	Zvířata narozená v zajetí, která nesplňují definici chovaná v zajetí	350
C	Zvířata chovaná v zajetí	11

Tabulka č. 8: Původ a počet exemplářů

Graf č. 15: Grafické znázornění původu exemplářů

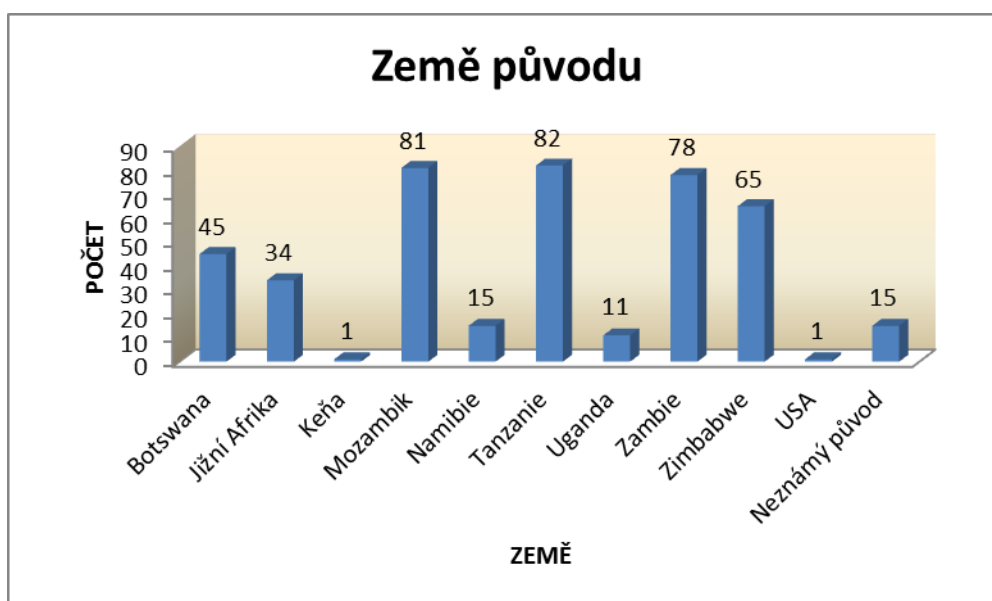

4.4.5. Země původu exemplářů

Nejrozšířenější zemí původu byla Tanzanie, celkové zastoupení 82 exemplářů. Pořadí dalších zemí byl Mozambik (81 exemplářů), Zambie (78 exemplářů), Zimbabwe (65 exemplářů). Ostatní země původu afrických sudokopytníků už byly zastoupeny v počtu kusů v rozmezí 45 - 1 exemplář. Přesné počty exemplářů ze zemí původu jsou uvedeny v tabulce č. 9 a grafické zobrazení zemí původu je v grafu č. 16.

Země původu	Počet
Botswana	45
Jižní Afrika	34
Keňa	1
Mozambik	81
Namibie	15
Tanzanie	82
Uganda	11
Zambie	78
Zimbabwe	65
USA	1
Neznámý původ	15

Tabulka č. 9: Počty exemplářů ze zemí původu

Graf č. 16: Počty exemplářů podle zemí původu

4.5. Statistické zhodnocení obchodu

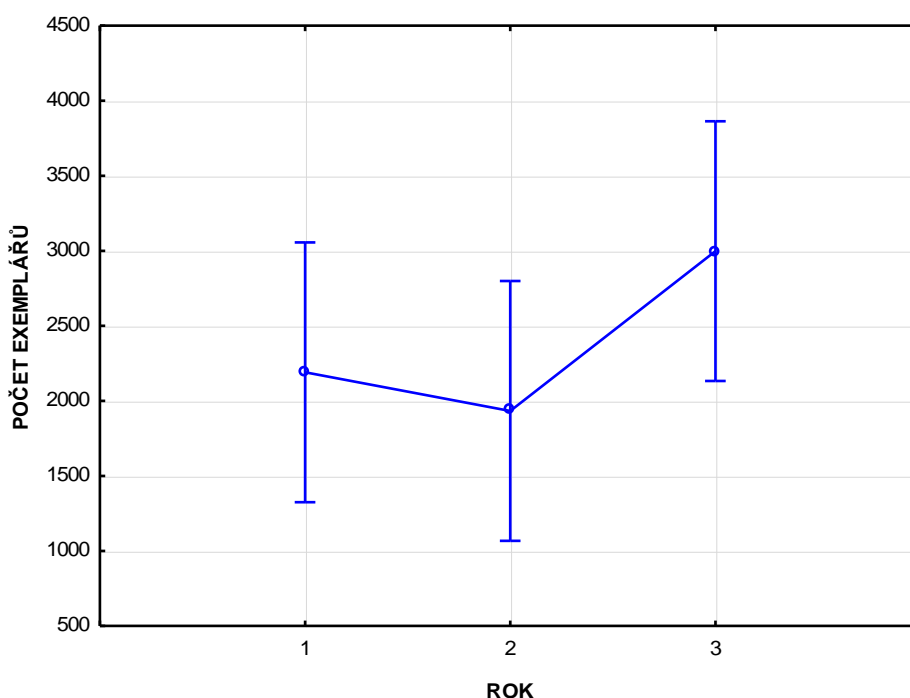
Statistické zhodnocení dovozu a vývozu v období let 2005 - 2010 bylo provedeno v programu Statistica za pomoci jednocestné ANOVY. Cílem bylo zjistit trend vývoje dovozu a vývozu. Roky byly rozděleny do skupin po dvou, číslo 1 znázorňuje rok 2005 - 2006, číslo 2 rok 2007 - 2008 a číslo 3 rok 2009 - 2010.

DOVOZ

Statisticky byl hodnocen celkový objem dovozu za uvedených 6 let, byla stanovena nulová hypotéza, výsledek statistického vyhodnocení se stupni volnosti (F 1, 2) a hladina významnosti p.

$F(2, 3) = 4,1733$ hladina významnosti: $p = 0,13595 \rightarrow p > 0,05$ tudíž není statisticky průkazný trend vývoje

Nulová hypotéza (H_0): V letech 2005 - 2010 není trend vývoje $\rightarrow$ na základě výsledku hladiny významnosti nemohu H_0 zamítnout.

Graf č. 17: Statistické zobrazení dovozu

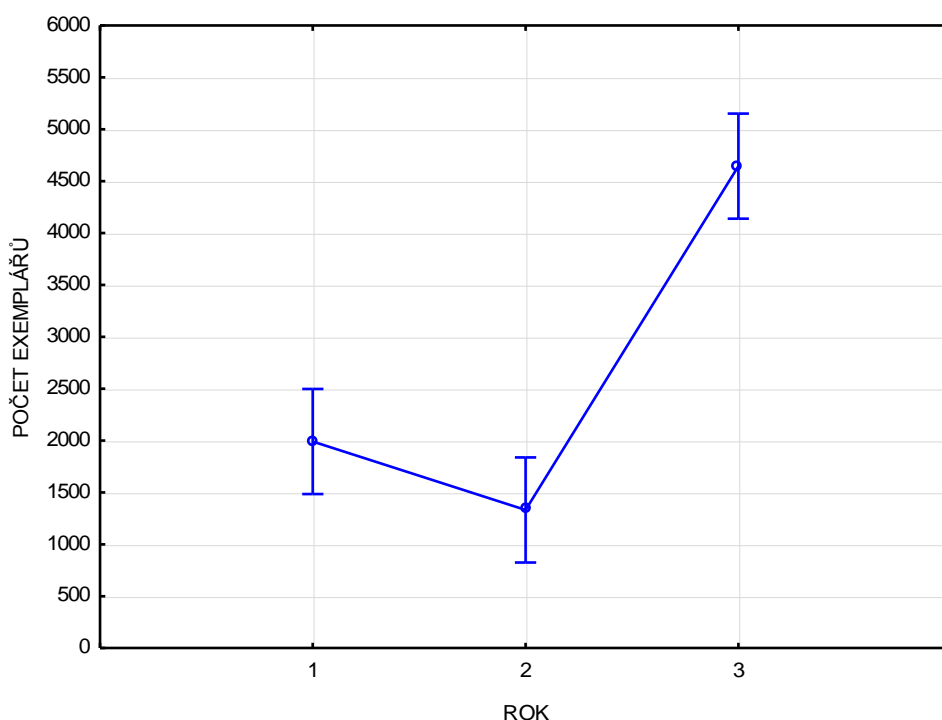
Za posledních 6 let nebyl statisticky prokázán trend vývoje, a tudíž je dovoz konstantní (neměnný). V grafu je vidět, že dovoz v letech 2005 - 2006 mírně klesal, naopak od roku 2007, 2008 stoupal.

VÝVOZ

Statisticky byl hodnocen celkový objem vývozu za uvedených 6 let, byla stanovena nulová hypotéza, výsledek statistického vyhodnocení se stupni volnosti (F 1, 2) a hladina významnosti p.

$F(2, 3) = 121,48$ hladina významnosti: $p = 0,00135 \rightarrow p < 0,05$ tudíž je statisticky průkazný trend vývoje

Nulová hypotéza (H_0): V letech 2005 - 2010 není trend vývoje $\rightarrow$ na základě výsledku hladiny významnosti zamítám H_0 a je prokázáný trend vývoje

Graf č. 18: Statistické zobrazení vývozu

Za posledních 6 let byl statisticky prokázáný trend vývoje. Byl také proveden Tukeyho test, kde vyšlo, že skupina 1 se liší od skupiny 3 a skupina 2 se liší od skupiny 3. V grafu je vidět, že dovoz v letech 2005 - 2006 mírně klesal, naopak od roku 2007, 2008 prudce stoupl.

5. DISKUSE

Africká zvířata patří k nejhroženějším a nejvíce loveným trofejovým zvířatům. Vlivem lovů se snižují jejich populace ve volné přírodě. Šanci pro záchranu ohrožených zvířat a regulaci trofejových lovů je zakládání farmových chovů. Zvířata zde mají životní podmínky téměř shodné jako ve volné přírodě, farmy jim poskytují ochranu před většími predátory. Trofejové lovy probíhají kontrolovaně a jsou regulovány majitelem farmy. Lovecká sezóna je přesně datově vymezená, majitel farmy rozhoduje o druhu a počtu ulovených zvířat. Finanční prostředky získané za tento lov jsou zpětně vráceny do farmy na její provoz, péči o zvířata, k získávání nových jedinců pro oživení chovu. Obnova a udržení farmy by měla být prováděna tak, aby co nejvíce připomínala život ve volné přírodě. Poplatky jsou finančně náročné. Hlavním důvodem, proč jsou zvířata lovena, je jejich jedinečnost, unikátnost a také možnost získat zajímavou trofej či suvenýr z nich. Lovecké aktivity probíhají podle platných zákonů pro danou zemi. Na podobném principu jako farmové chovy fungují i přírodní rezervace. Zvířata zde žijí zcela v přírodních podmínkách.

Tato bakalářská práce měla zhodnotit legální obchod s loveckými trofejemi u zvolené skupiny afrických sudokopytníků chráněných CITES v letech 2005 - 2010. Práce hodnotí počty exemplářů, s kterými se obchodovalo - jejich dovoz, vývoz, původ těchto exemplářů a také množství suvenýrů z nich získaných. Skupina afrických sudokopytníků byla zvolena proto, že dosud nebylo žádné hodnocení.

Vzhledem k absenci srovnatelných údajů z jiných zdrojů, porovnávám celkový objem obchodu v letech 2005 - 2010 se situací v letech 1994 - 2004.

Z celkového počtu 14 243 dovezených exemplářů do všech zemí světa bylo pouze 85 exemplářů afrických sudokopytníků dovezeno do České republiky za období let 2005 - 2010. Nejvíce bylo do ČR dovážených hrochů obojživelných, celkově 66 jedinců a vodušek červených, celkem 15 jedinců. Naopak druhy *Addax nasomaculatus*, *Gazella dorcas*, *Nanger dama* a *Oryx leucoryx* nebyly do České republiky dovezeny vůbec. Je proto zřejmé, že poptávka na českém trhu a zájem o lovecké trofeje není z hlediska získaných výsledků velká.

Na základě zjištěných výsledků bylo nejvíce obchodováno s *Hippopotamus amphibius* a *Kobus leche*. Celkový počet obchodovaných exemplářů afrických sudokopytníků v letech 1994 - 2004 činil 43 809. Naopak v mnou sledovaných letech

činil 30 175. Rozdíl mezi těmito roky je 13 634 exemplářů. V období 10 let (1994 - 2004) bylo obchodováno v největším množství s *Hippopotamus amphibius*, *Kobus leche* a *Damaliscus pygargus pygargus*. V období 6 let (2005 - 2010) bylo obchodováno se stejnými druhy, ale v menší míře. Počet exemplářů hrocha obojživelného se lišil o 11 977 kusů, kdy v letech 1994 - 2004 jich bylo více. Při porovnání obchodu s dalšími zástupci afrických sudokopytníků se lišily počty v množství obchodu o stovky exemplářů. Příkladně počty exemplářů druhu *Gazella dorcas* se lišily o 130 kusů za uvedené období.

Ve sledovaném období 6 let bylo zjištěno, že *Kobus leche* se dovážel nejvíce do USA, stejně jako *Hippopotamus amphibius*. Nejméně se dováželo exemplářů druhu *Gazella dorcas*. Oproti druhému období, v letech 1994 - 2004 byly dovozy menší.

Z výsledků hodnocení obchodu s vybranými devíti druhy afrických sudokopytníků vyplývají tyto skutečnosti:

- Celkový objem obchodu činil v letech 2005 - 2010 30 175 exemplářů.
- Nejvíce bylo obchodováno s druhy *Hippopotamus amphibius*, *Kobus leche* a *Damaliscus pygargus pygargus*.
- Celkový počet dovezených exemplářů byl 14 243, největší zemí vývozu byla USA (49 %).
- Celkový počet vyvezených exemplářů byl 15 932, největší zemí dovozu byla JAR (44 %).
- Největší zastoupení měly trofeje (47 %) a zuby (35 %).
- Nejčastější původ exemplářů byl z volné přírody (80 %), nejrozšířenější zemí původu byla Tanzanie (20%).

Práce byla věnována pouze africkým sudokopytníkům ze seznamu CITES za období 6 let. Do budoucna by mohla práce být rozšířena i o jiné skupiny trofejových zvířat, případně rozšíření na jiných kontinentech.

6. ZÁVĚR

Práce byla zaměřena na vyhodnocení legálního obchodu s 9 druhy afrických sudokopytníků v letech 2005 - 2010. Cílem této práce bylo zhodnocení frekvence obchodu s danými exempláři.

Nejvíce bylo obchodováno s exempláři zařazených do přílohy II CITES.

DOVOZ

- Celkový počet dovezených exemplářů do všech zemí byl 14 243, celkový počet pouze do ČR byl 85.
- V letech 2005 - 2010 bylo vyvezeno nejvíce exemplářů *Hippopotamus amphibius* (10 529 jedinců) a exemplářů *Kobus leche* (2 447 jedinců), nejméně bylo vyvezeno exemplářů *Gazella dorcas* (4 jedinci).
- Největšími zeměmi vývozu bylo USA (7 006 exemplářů), Španělsko (1 579 exemplářů), Německo (1 293 exemplářů) a Afrika (1 809 exemplářů).
- Nejvíce z nich byly získávány blíže nespecifické trofeje (6 758 kusů), dolní špičáky (1 238 kusů) a zuby (5 320 kusů).
- Trend vývoje obchodu není průkazný, dovoz se v čase nemění.

VÝVOZ

- Celkový počet vyvezených exemplářů ze všech zemí byl 15 932.
- V letech 2005 - 2010 bylo dovezeno nejvíce exemplářů *Hippopotamus amphibius* (11 393 jedinců) a exemplářů *Kobus leche* (2 537 jedinců), nejméně bylo dovezeno exemplářů *Gazella dorcas* (2 jedinci).
- Největšími zeměmi dovozu byla JAR (6 893 exemplářů), Tanzanie (3 091 exemplářů) a Zambie (2 447 exemplářů).
- Nejvíce z nich byly získávány blíže nespecifické trofeje (7 644 kusů), dolní špičáky (1 471 kusů) a zuby (5 451 kusů).
- Trend vývoje obchodu je průkazný, roku 2005 - 2006 mírně klesal a od roku 2007, 2008 prudce stoupl.

PŮVOD

- Exempláře byly získány nejvíce z volné přírody (80 %), v menší míře byla zvířata narozená v zajetí (19 %).
- Nejčastějšími zeměmi původu byla Tanzanie, Mozambik, Zambie a Zimbabwe.

7. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. Hell, P., Hromas, J. (2004): Nová příručka pro myslivce do kapsy. Vydavatelství Příroda, s.r.o., Bratislava.
2. Hromas, J., *et al.* (2008): Myslivost. Matice lesnická, s.r.o., Písek.
3. Nowak, R. M. (1991): Walker's Mammals of the World, Volume II. The Johns Hopkins University Press, London.
4. Anděra, M., Václavová, L. (2012): Paovce hřivnatá – příběh s dobrým koncem, Živa, LX (XCVIII) (6), 304 – 306.
5. Anonymus 1 (2003): O tom, jak se farmaří, ale i loví v Jižní Africe. [online]. 2003 [cit. 2013-02-12]. Dostupné z WWW: <http://www.agris.cz/ekologie/o-tom,-jak-se-farmari,-ale-i-lovi-v-jizni-africe?id_a=120212>
6. Anonymus 2 (2012): Trofejní lov. [online]. 2012 [cit. 2013-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.stoptrophyhunting.eu/trofejni-lov>>
7. Anonymus 3 (2011): Opravdu loví pro trofeje?. [online]. 2011 [cit. 2013-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.saveafricananimals.org/ochrana-zvirat/hrozby-pro-zvirata/trofejni-sportovni-lov/opravdu-lovi-pro-trofeje>>
8. Anonymus 4 (2013): Lovecké balíčky. [online]. 2013 [cit. 2013-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.addotours.cz/zajezdy-do-jihoafricke-republiky/lovecke-pobyty/lovecke-balicky.html>>
9. AOPK ČR (2013a): CITES: Obecné informace o CITES. [online]. 2013 [cit. 2013-01-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.ochranaprirody.cz/wps/portal/cs/aopkcr/aopk-cr!/ut/p/c5/DcpBjoIwAEDRs8wBTCu1qEsKwYAoaChWNgQYhQpSZtpimdMP-clbfZCDpaGceFMqLoayBwzkdhFHlz328QYeUoRhcKTIIdS14A6CEORNl6rlvLFa>>

[Gk-cPI7AWvIHNq8UofCYRT3h7Moz47uzX0-C0_BbI3s1tHMcR9uz7Xyin6mSVFrJ-eKrx9yM9A2xQ7ekGebR-T3duoOH4yqokEiYeqSFhtla93tV1K8wf9r-VQdtgstOEVNOhTLmfX-2riV3urt_gXHhH5elrvk!/?sentByLeftNavigation=true](http://www.ochranaprirody.cz/wps/portal/cs/aopkcr/aopkcr!/ut/p/c5/DcrLjoIwFADQb-EDmIzrUZa3tD4KjhFLeGwMCiStAWaKTPx7zdkeXOKvrpruphrvfVc9cY5L_3yIjwFbswXZaMrILkop8DSckxXBCpfm2V--M8uvLpAW_qUUN-fr4ufvNbO-UImKuVVIKW2CI8np1KibWVHowt706yjaCjfpNoEXOwsYkvcOeeZQ8TicQMNYgrlYFpvM1cTX-6ZBdatmLaOosjV9h5d0GFF8Dank5S-rOXgeHmzhfQDbGSiD/?sentByLeftNavigation=true)>

10. AOPK ČR (2013b): CITES: CITES v EU a ČR. [online]. 2013 [cit. 2013-01-21]. Dostupné z WWW: <http://www.ochranaprirody.cz/wps/portal/cs/aopkcr/aopkcr!/ut/p/c5/DcrLjoIwFADQb-EDmIzrUZa3tD4KjhFLeGwMCiStAWaKTPx7zdkeXOKvrpruphrvfVc9cY5L_3yIjwFbswXZaMrILkop8DSckxXBCpfm2V--M8uvLpAW_qUUN-fr4ufvNbO-UImKuVVIKW2CI8np1KibWVHowt706yjaCjfpNoEXOwsYkvcOeeZQ8TicQMNYgrlYFpvM1cTX-6ZBdatmLaOosjV9h5d0GFF8Dank5S-rOXgeHmzhfQDbGSiD/?sentByLeftNavigation=true>

11. AOPK ČR (2013c): CITES: Informace pro chovatele a obchodníky. Značení exemplářů CITES. [online]. 2013 [cit. 2013-02-18]. Dostupné z WWW: <http://webportal.nature.cz/wps/portal/cs/aopkcr/aopkcr!/ut/p/c5/DcrddkMwAADgZ9kD9EQR4zLz13ahLaLhxgldRYNUDZ2nX893-4EcvPVsbmr228ietYCC3CiO-GxBD-qKn2hQ2X8TDX0RW1VMBRxAXreyfM8LzZSXMwali5KbPh3Y5Mi5uQb13TZfNI_2dMGqoYfjRIQmrVRa7L6L4uSGkPd8Vo8TKQVB6RjMCHeiK5GaDSmOjnX8t7qSm7sw9LSuwOWEtV6sA-y9dbOlHbcifFq3cXO9JAanHt60Az-HP2YFi8xXJak-nTbTieNWtRTI6aTrI_AQ2cc_ciFBeQ!!/?sentByLeftNavigation=true>

12. AOPK ČR (2013d): CITES: Vědecký orgán CITES. [online]. 2013 [cit. 2013-01-31]. Dostupné z WWW: <http://webportal.nature.cz/wps/portal/cs/aopkcr/aopkcr!/ut/p/c5/DcpRkkMwAADQs_QAJtGgfNikili7Q0nzY9htE9WIO1K6Tt_O-31AgLehmTvZ6G4cmhvgQDh1xr48m9oWDAtkwyg5Ij847rfQhSAGQt7G9j0r_j098ZguOOJqWgPrWiAUJyWjwcLIPs-kLv3CdImjmTZqDqf0x0i76TNKcPV7fxxsKgsY76rZD8s_RcZA6i31abfmrXAPpfpAS8hO87Ci_oIy03nU1rD-ty3zrFyJC26eJvb0mTieMrlxJnncb8C9P21eBYQdQg!!/?sentByLeftNavigation=true>

>

13. ARKIVE. [online]. 2013 [cit. 2013-03-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.arkive.org/>>
14. CITES Secretariat (2013a): Member countries. [online]. 2013 [cit. 2013-03-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.cites.org/eng/disc/parties/index.php>>
15. CITES Secretariat (2013b): What is CITES? [online]. 2013 [cit. 2013-01-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.cites.org/eng/disc/what.php>>
16. ČIŽP (2013a): CITES: Přílohy CITES. [online]. 2013 [cit. 2013-01-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.cizp.cz/CITES/Prilohy-CITES>>
17. ČIŽP (2013b): CITES: Dovoz a vývoz exemplářů CITES. [online]. 2013 [cit. 2013-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.cizp.cz/CITES/Dovoz-a-vyvoz-exemplaru-CITES>>
18. ČIŽP (2013c): CITES: Kontrola a možné sankce. [online]. 2013 [cit. 2013-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.cizp.cz/CITES/Kontrola-a-mozne-sankce>>
19. IUCN Red List (2012a): *Addax nasomaculatus*. [online]. 2012 [cit. 2013-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.iucnredlist.org/details/512/0>>
20. IUCN Red List (2012b): *Damaliscus pygargus pygargus*. [online]. 2012 [cit. 2013-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.iucnredlist.org/details/30208/0>>
21. IUCN Red List (2012c): *Hippopotamus amphibius*. [online]. 2012 [cit. 2013-02-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.iucnredlist.org/details/10103/0>>
22. IUCN Red List (2012d): *Nanger dama*. [online]. 2012 [cit. 2013-02-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.iucnredlist.org/details/8968/0>>
23. IUCN Red List (2012e): The IUCN Red List of Threatened Species. [online]. 2012 [cit. 2013-03-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.iucnredlist.org/>>

24. Kučera, J. (2009): CITES- základní informace. [online]. 2009 [cit. 2013-02-23]. Dostupný z WWW: <[http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/umluva_o_mezinarodnim_obchodu/\\$FILE/OMOB-co_je_cites-20090324.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/umluva_o_mezinarodnim_obchodu/$FILE/OMOB-co_je_cites-20090324.pdf)>
25. Nařízení Komise (EU) č. 1158/2012 ze dne 27. listopadu 2012, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi.
26. Příroda & Cestování: Fotogalerie Alena Hašková & Zdeněk Hašek. [online]. 2013 [cit. 2013-03-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.fotogaleriehasek.cz/best-of-photo/afrika/botswana.html>>
27. UNEP - WCMC (2013): UNEP-WCMC Species Database: CITES - Listed Species. [online]. 2013 [cit. 2013-03-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.cites.org/eng/resources/species.html>>
28. Zákon č. 100/2004 Sb. o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy) ve znění zákona 18/2012 Sb., účinný od 1. 1. 2013.

8. PŘÍLOHA

Seznam použitých zkratk

CITES	- <i>Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora</i>
AOPK ČR	- Agentura ochrana přírody a krajiny České republiky
MŽP	- Ministerstvo životního prostředí
ČIŽP	- Česká inspekce životního prostředí
EU	- Evropská unie
ES	- Evropské společenství
ČR	- Česká republika
UNEP- WCMC	- <i>United Nations Environment Programme a World Conservation Monitoring Centre</i>
IUCN	- <i>International Union for Conservation of Nature</i>
WWF	- <i>World Wide Fund for Nature</i>
JAR	- Jihoafrická republika
CIC	- <i>Conseil International de la Chasse</i>
OOP	- Orgán ochrany přírody

Ceník trofejních lovů afrických sudokopytníků

Druh	Cena	Poznámka
<i>Addax nasomaculatus</i>	-----	Běžně se neloví
<i>Ammotragus lervia</i>	3 500 EUR	Nabízí ji Španělé, vč. 2 loveckých dní, v ceně je ubytování, plná penze. Lov je možný v JAR, USA i u nás
<i>Damaliscus pygargus pygargus</i>	350 EUR	Běžná cena v JAR
<i>Gazella dama</i>	-----	Nejsou možnosti lovu
<i>Hippopotamus amphibius</i>	2 200 USD	Např. v Tanzánii, lov je možný pouze v 21 denní licenci, za pobyt + 1 000 USD
<i>Kobus leche</i>	2 100 EUR	JAR
<i>Nanger dama</i>	-----	Nejsou možnosti lovu
<i>Oryx dammah</i>	2 200 EUR	Farmy v JAR
<i>Oryx leucoryx</i>	Okolo 500 EUR	

Tabulka č. 10: Ceník afrických sudokopytníků

Ceník byl vyhledán dne 12. 3. 2013 a postupem času se ceny mohou změnit.

Obrázková tabule 9 druhů zvířat zastoupených v práci

Obrázek č. 1: *Addax nasomaculatus* (Hill, 2013)

Obrázek č. 2: *Ammotragus lervia* (Sohns & Sohns, 2013)

Obrázek č. 3: *Damaliscus pygargus pygargus* (Chadwick, 2013)

Obrázek č. 4: *Gazella dorcas* (Fink, 2013)

Obrázek č. 5: *Hippopotamus amphibius* (Stewart, 2013)

Obrázek č. 6: *Kobus leche* (Hašek & Hašková, 2013)

Obrázek č. 7: *Nanger dama* (Zandbergen, 2013)

Obrázek č. 8: *Oryx dammah* (Zandbergen, 2013)

Obrázek č. 9: *Oryx leucoryx* (Layer, 2013)